DIRVA

THE FIELD

Nr. 52
Gruodžio-Dec. 30, 1954
Cleveland, Ohio

Kraštas, skestąs piniguose

(Mūsų bendradarbio Šveicarijoje)

Nuo Naujų Metų Šveicarijos federalinėn Tarybon, kaip čia vadinama vyriausybė, įeis trys nauji ministeriai (federaliniai patarėjai). Turint galvoje, kad šveicarų ministerių taryba susideda tiktai iš septynių narių, galima kalbėti apie reikšmingą visos vyriausybės atsinaujinimą. Naujausioje Šveicarijos istorijoje toks radikalinis asmeninės sudėties pasikeitimas yra labai retas atsitikimas.

Iš paviršiaus žiūrint, būtų klaidinga manyti, kad Šveicarijos politiniame gyvenime būtų įvykęs giliau einąs persilaužimas. **Ši šalis jau daug dešimtmečių nepažįsta tai, kas įprasta vadinti vyriausybės krizėmis.** Formališkai kiekviena naujai išrenkama tautos atstovybė (nacionalinė taryba) turi perrinkti vyriausybę, bet kadangi per visikeitimų partijų sudėtyje neįvyksta, tai praktiškai ministerių kabinete pasilieka tie patys nariai. Kartą išrinktai vyriausybei parlamentas nebegali atitraukti savo pasitikėjimo. Tatai gali padaryti tiktai naujai išrinktasis parlamentas. Tokiomis aplinkybėmis vyriausybės narių amžius paprastai būna ilgas. Vidutiniškai vyriausybės narys pasilieka savo vietoje tarp 10 ir 11 metų, **tačiau visus rekordus yra sumušęs vienas berniškis pastorius, pereito šimtmečio antroje pusėje išbuvęs valdžioje net 32 metus!** Dabartinės vyriausybės patarėjas vidaus reikalams Etter yra valdžioje nuo 1934 m., taigi ir jo ministeriškas stažas siekia jau 20 metų.

Gruodžio mėnesio viduryje Berne posėdžiavo abieji rūmai (nacionalinė taryba ir valstybių taryba; ši atstovauja atskiriems kantonams) ir turėjo rinkti net tris naujus vyriausybės narius. Savaime tai buvo paprastas atsitiktinumas, bet tiktai iki tam tikro laipsnio. Paskutiniais laikais patys ministeriai kėlėsi atvejais yra viešai kalbėję apie sunkiai bepakeliamą darbo naštą, kuri jiems tenka pakelti. **Vyriausybė susideda tiktai iš septynių narių. Toks skaičius buvo nustatytas prieš gerą šimtmetį, taigi "anais gerais laikais", kai dar nesudėtingą viešąjį gyvenimą tvarkė atskirų kantonų valdžios,** o federalinės vyriausybės kompetencija buvo nepaprastai apkarpyta. Bet laikui bėgant vyriausybei buvo suteikta vis daugiau galios, pats valstybinis gyvenimas ir valdžios aparatas pasidarė komplikuotesnis. Tačiau vyriausybės narių skaičius pasiliko toks pat, kaip ir prieš šimtą metų. Septyniems vyrams pasidarė nebeįmanoma išlaikyti valdžios vadeles savo rankose. Tad ministeriai tikra žodžio prasme persidirba ir jau po palyginti trumpo laiko prašosi paleidžiami iš pareigų.

Taip atsitiko ir su paskutiniais trim ministeriais. Ypač sunkiai beaprėpiamus uždavinius turįs atlikti tautos ūkio ministeris pasitraukė po 6 metų, karo ministeris išlaikė 14 metų, o susisiekimo žinybos vadovas, išrinktas 1950 m., įteikė atsistadinimą jau po 4 metų. Bet jam nė neteko pasinaudoti užsitarnautu poilsiu. Kai jis parlamento salėje gruodžio pirmoje pusėje ėjo į kalbėtojų tribūną, jį ištiko širdies smūgis. Šiais metais jis ėjo valstybės prezidento pavaduotojo pareigas. Pagal nusistojusią tradiciją, 1955 metais jam turėjo atitekti vieneriems metams valstybės prezidento vieta. Bet jis tos garbės nebesusilaukė.

Naujųjų federalinių patarėjų rinkimai atnešė tam tikrą staigmeną. Ligšiolinę vyriausybę sudarė keturi "laisvamaniai" ("Freisinnige", bet šis pavadinimas neturi nieko bendro su "laisvamanio" sąvoka; tiksliau būtų juos vadinti liberalais), du katalikai-konservatoriai ir vienas "miestelėnų, ūkininkų ir amatininkų" partijos atstovas. **Po karo pirmą kartą Šveicarijos istorijoje į vyriausybę buvo įsileistas vienas socialdemokratas.** Bet kai dviems atvejais per referendumus tauta atmetė socialistinio finansų ministerio parengtą finansų refermos projektą, jis protesto ženklan atsistatydino, o jo partija nebesutiko duoti kito kandidato. Taip nuo 1953 m. šveicarų vyriausybėje vėl nebėra socialdemokratų atstovo.

Kai šiemet teko pririnkti net tris naujus federalinius patarėjus, socialdemokratai pareiškė, jog jie sutiktų dalyvauti vyriausybėje, jeigu jiems būtų suteiktos dvi vietos. Tačiau antimarksistinės partijos tos sąlygos nepriėmė, sutikdamos tik su vienu socialistų atstovu. Tada socialistai pasiliko opozicijoje, bet tuo pat metu pradėjo derėtis su katalikų frakcija, kuri savaime nėra priešinga socialdemokratų reikalavimui. Atrodė, kad tarp abiejų grupių susitarta ta prasme, kad socialdemokratų sąlyga galėtų būti patenkinta ateinančiais metais, po parlamento rinkimų. O kaipo kainą už tokį pažadą socialdemokratų frakcija atidavė savo balsus už katalikų kandidatus vyriausybės narių vietai užimti. Į laisvas valdžios vietas tad buvo išrinkti du katalikai ir vienas "laisvamanis" (liberalas). Pirmą kartą katalikai turi vyriausybėje tiek pat narių, kaip ir liberalai, taigi, po tris. Septintą vietą užima "miestelėnų, ūkininkų ir amatininkų" partijos atstovas. **Po beveik šimtą metų trukusios liberalų persvaros vyriausybėje susidarė naujas jėgų santykis.**

Toji būklė tėra laikina, bet ji žada dar labiau pasikeisti liberalų nenaudai. Jeigu kitais metais po laukiamų parlamento rinkimų katalikai išpirks savo dabar išduotą vekselį, tai tenka laukti, kad vyriausybėn bus vėl įsileisti socialdemokratai, bet šį kartą jau su dviem atstovais. Tuo atveju Šveicarijoje įsigalios "proporcijos" sistema vyriausybėje. Kitais žodžiais tariant, vyriausybėje partijos būtų atstovaujamos pagal jų svorį parlamente.

Jau seniai svarstomas klausimas padidinti vyriausybės narių skaičių iki devynių. Bet ligšiol nieko konkretaus nepadaryta. Jeigu šveicarų tauta yra nepaprastai pažangi ūkiniame susitvarkyme, tai politiškame gyvenime ji ligšiol buvo linkusi į tam tikrą konservatyvizmą. Tenka atminti, kad moterys Šveicarijoje vis dar neturi balsavimo teisės! **Tačiau ligšiolinės vyriausybės su aiškia liberalų persvara atvedė kraštą į dar nebūtą ūkinį gerbūvį. Jau eilę metų Šveicarijoje viešpatauja nepaprastai augšta ūkinė konjunktūra. Kraštas skęsta piniguose, bankai nežino kur dėti pinigus.** Šveicarija laikoma kraštu, kur mokami žemiausi nuošimčiai pasaulyje. **Bet Šveicarija yra taip pat, greičiausia vienintelis kraštas pasaulyje, kur taupomųjų kasų knygučių išduota daugiau negu krašte yra gyventojų.** Mat, daug žmonių turi net po dvi ir daugiau taupomųjų kasų knygutes.

Ar ilgai toks gerbūvis truks, niekas negali pasakyti. Taip pat dar tik galima spėlioti, kurion pusėn pakryps Šveicarijos gyvenimas, kai vyriausybėn įeis socialistinis elementas. Bet, nepaisant augšto gyvenimo lygio ir visuotinio perteklius, čia gyvai diskutuojamas klausimas, kuris apibūdinamas prancūzų "malaise". Ta sąvoka yra žinoma ir anglų kalboje. Šveicarijoje "malaise" suprantamas kaipo vis labiau įsigalintis negalavimas: ūkinis, politinis, moralinis ir t.t. Akivaizdoje visų tų negalavimų atsimena toks posakis:

"Nichts ist schwerer zu ertragen,
Als eina Reihe von schoenen Tagen!".

Laisvai išvertus, išeitų, kad **nieko negalima taip sunkiai pakelti, kaip gero gyvenimo...**

Waterbury

VISAM PASAULY

• **JAV apeliacinis teismas** atmetė komunistų partijos skundą, kad jie pagal McCarrano aktą, kaip nekonstitucinį, galį nesiregistruoti. Atmetus skundą jie apeliavo į Augščiausįjį Teismą. Kol teismas nebaigs spręsti bylos, komunistai vis dar nesiregistruosią.

• **Noel Field ir jo žmona,** paleisti iš Vengrijos kalėjimo, lieka gyventi Vengrijoje. Iš to apsisprendimo aiškėja, kad Fieldai buvo atsakingi komunistų partijos nariai ir, greičiausia, nemažiau atsakingi šnipai JAV.

• **Berijos patikėtinių** valymas Rusijoje dar tebėra aktualus. Pastaruoju metu Leningrade nuteisti jo pagalbininkai. Keturius sušaudė, kitus uždarė ilgiems metams į kalėjimus. Sušaudytojų tarpe yra buvęs saugumo komisaras Abakumovas.

• **Italija** 335 balsais prieš 215 pasisakė už Paryžiaus sutarties patvirtinimą.

• **Prezidento Eisenhowerio** pranešimas atstovų rūmams bus pasiųstas sausio 17 d. Sausio mėn. 20 d. numatytas svarstyti biudžetinis pranešimas.

• **Penki ministeriai pirmininkai** ne komunistinių Azijos valstybių, susirinko Indonezijoje svarstyti Azijos-Afrikos taikos plano. Konferencijoje atstovaujama Indija, Pakistanas, Burma, Ceilonas ir Indonezija.

Bandymai su Rytprūsiais

Vokiečių savaitraštis "Rheinischer Merkur", laikomas neoficialiu kanc. Adenauerio organu, gruodžio 17 d. numeryje rašo apie valstybinio pobūdžio naujus eksperimentus Rytų Europoje.

Sovietai kaikur mėgina sudaryti savotiškus "kondominiumo" junginius. **1951 m. pirmas toks "tarpvalstybinio pobūdžio eksperimentas" buvo sudarytas Rumunijoje, įkuriant "autonominę vengrų administracinę sritį Siebenbuergene".** Tuo, esą, buvęs pašalintas tarp vengrų ir rumunų gyventojų šimtamečius trukęs "nacionalinis įtempimas". Kitas panašus eksperimentas buvo padarytas įkuriant "Autonominę Oderio Kombinato Direktoriją", kurio teritorija Ostravos, Oderbergo, Tescheno, Friedeko, Tropau ir Jaegendorfo apygardose, Beuthen-Opelno srityje ir Kathowitzų distrikte apima 22.000 kv. km. Dabar ši "autonominė vyriausybė" vis daugiau išjungiama iš čekų ir lenkų valstybinio suverenumo. Galimas dalykas, kad po poros metų ji sudarys visiškai savarankišką "Oderio Kombinato ūkinę sritį", kurią bendrai valdys Praha ir Varšuva.

Panašų eksperimentą, "Rheinischer Merkur" teigimu, lenkai ir sovietai projektuoja ir su Rytprūsiais. Lenkų iniciatyva 1954 m. spalio mėn. Allensteine susirinkusi lenkų-sovietų ekspertų komisija pirmą kartą apsvarstė tokį galimumą. Neseniai Varšuvos radijas viešai tai paskelbė, drauge pastebėdamas, jog ateinančiais metais gali būti imtasi pirmųjų žygių šiam projektui realizuoti. Šiuo planu **numatoma Rytprūsius, kurių šiaurinę dalį rusai pirmoj eilėj stengiasi panaudoti strateginiams reikalams, vėl sujungti į vieną vienetą.**

Šis vienetas būtų išjungtas iš tiesioginio lenkų ir sovietų suverenumo ir pavadintas "autonomine Mazovijos sritimi". "Autonominė Mazovijos krašto vyriausybė" būtų pavesta "autochtonams Mozūrų gyventojams", o bendra lenkų-sovietų superadministracija vykdytų savetiškos rūšies "kondominiumo" valdžią. Numatomai "kultūrinei autonomijai" paruošti Allensteine projektuojama įsteigti "Mozūrų kultūros institutą".

*

Vokiečių "Pressedienst der Heimatvertriebenen" Nr. 45, 1954, remdamasis gautomis iš Rytprūsių žiniomis, skelbia, kad mišri lenkų-sovietų komisija yra Rytprūsiuose pasieniais įvykdžiusi visą eilę "sienos ištaisymų". Kai kurios vietovės, ligi tol valdytos lenkų, dabar įjungtos į Kaliningrado srities administraciją, pvz., Dogen ir Schiffus vietovės Gerdavos apskrityje, Oberhofen-Angerapės apskrityje, Krafenterwiese ir Spechtsboden-Geldapės ir kt.

Gruodžio mėn. 29 d. B. K. Balučiui Lietuvos nepaprastam pasiuntiniui ir įgaliotam ministeriui Londone, suejo 75 metai amžiaus. Dirvos redakcijos ir skaitytojų vardu jubilėjatui siunčiame geriausius sveikinimus.

Dėmesys vėl į Paryžių

Prancūzija vėl atsidūrė dėmesio centre parlamentui svarstant Paryžiaus sutarčių patvirtinimą. Po praėjusio penktadienio balsavimų, kada 289 balsais prieš 259 buvo atmestas Vokietijos priėmimas į Briuselio karinę sąjungą, pasigirdo labai pesimistinės gaidos. Ir Londone ir Washingtone buvo padaryti atitinkami pareiškimai, kad Prancūzija pasirinkdama Paryžiaus sutarties griovimo kelią, pati sau kenkia. Esą, Vokietija visvien bus ginkluojama.

Gruodžio mėn. 28 d. balsavimas dėl Vokietijos priėmimo į NATO davė priešingus davinius. 289 balsais prieš 251 parlamentas pasisakė už Vokietijos priėmimą į NATO. Ir Londone ir Washingtone pasigirdo pasitenkinimo gaida.

Bet tai dar negalutinis žodis. Šią savaitę paaiškės kaip galutinai Prancūzija pasielgs su Paryžiaus sutartimi. Londonas ir Washingtonas spaudžia viena kryptimi, Maskva kita. Virš Prancūzijos parlamento didžiausias klaustukas. Paryžius pasidaręs ne tik naujo dėmesio centre, bet ir dviejų priešingų jėgų Londono - Washingtono ir Maskvos diplomatinės kovos įtemptu kovos lauku.

James Hilton, novelistas, pagarsėjusių kūrinių "Lost Horizon", "Goodbye Mr. Chips" ir kt. autorius, eidamas 54 m. mirė vėžio liga.

IŠ B. K. BALUČIO RAŠTŲ

"Lietuvos valstybė priešo okupuota, tauta tūkstančiais žudoma ir tremiama, o dalis išblaškyta po platųjį pasaulį. Tai didelė ir baisi tautos nelaimė. Bet ji būtų nebepataisoma tik tuomet, jei tauta atsisakytų nuo tolimesnės kovos už savo laisvę. Tada jau tikrai būtų galas.

Bet, tikime, mūsų priešai to niekados nesulauks! Kur tik lietuvis alsuos, ten alsuos jo pasiryžimas kovoti už laisvę. Kol tauta kovoja, tol ji gyva. Kol gyva, tol yra viltis laimėti! Tos vilties kupini — drąsiai tolimesnėn kovon; ligi galutino ir nebejotino laimėjimo!"

•

Daug turime lietuvių Amerikoje (ir kitur) kuriem pavyko savo gabumus gyveniman pritaikinti, kurie šiandien skaitomi turtingais žmonėmis. Bet ar pralobę visi pasiliko aiškiais lietuviais? Ar daugelis paseka Amerikos turtuolių labdarybės — kultūros — mokslo — meno rėmimo pavyzdžius (kaip, Carnegie, Guggenheim, ir kiti)? Ar duoda dalelę savo turtų lietuvių visuomenės reikalams? Visai nedaugelis! Prie to negausaus skaičiaus, Bačiūnas neginčijamai priklauso.

VILTIES NAMAI

Vilties namų praplėtimui aukas atsiuntė:

Kasakaitis Bronius, Chicago	2.00
Būgaitė G., Scranton	2.00
Girnius V., Chicago	2.00
Stankevičius J., Rochester	5.00
Vilinskas Stasys, Windsor	5.00
Gražulis Balys, Flushing	2.00
Bartkus J. Dr., Chicago	5.00
Kamantas V., Cleveland	1.00
Grincius Bronius, Cleveland	2.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame. Tikimė, kad Vilties namų praplėtimą nuoširdžiai parems ir kiti Dirvos skaitytojai.

Laukiant 1954 m.

Šis Dirvos numeris 1954 metais paskutinis. Su mielais skaitytojais pasimatysime už savaitės — ir jau tada, dar neįgudusia ranka, visi rašysime 1955 metus.

Praėjusiais metais mes negalime skųstis. Skaitytojų šeima, nors ekonominis JAV gyvenimas ir pasunkėjo, išsilaikė nesumažėjusi. Į Dirvos talką 1954 metais įsijungė daug naujų ir gerų bendradarbių. Mes tikime, kad ir 1955 mes pajėgsime Dirvos turinį gerinti, o skaitytojų šeimą gausinti. Turime užsimojimų ir planų ir juos bandysime įgyvendinti.

Ateinantieji metai — Dirvos jubilėjiniai metai. Prieš 40 metų Clevelande pasirodė "Santaika". Iš jos už metų išaugo Dirva.

40 metų amžius, anot Vilties Draugijos pirmininko Juozo Bačiūno žodžių, yra pilno subrendimo amžius. Ir Dirvą per tuos 40 metų nueitu keliu išdidi. Daug nudirbta Lietuvos ir lietuvių garbei. Todėl ir Dirvos jubilėjui jau dabar pradedame ruoštis.

Mums miela, kad yra taurių Dirvos skaitytojų būrys, kurie per tuos 40 metų su Dirva neišsiskyrė. Tiesa, jų galvos pasidabrintos baltumu, dažnam ir sveikatos neperdaugiausia belikę, bet jie tebėra ištikimiausi Dirvos draugai.

Jubilėjaus proga numatomas išleisti specialus Dirvos numeris. Jame ir norime pagerbti visus tuos, kurie Dirvai kelius praskynė, ją rėmė, talkino ir kurie dabar sudaro ištikimųjų Dirvos skaitytojų ir bendradarbių šeimą.

Ateinantieji metai, kaip paprastai būna, atneš visokių staigmenų. Mes iš širdies trokštame, kad visiems lietuviams, o ypač mūsų skaitytojams ir bendradarbiams, tos staigmenos būtų tik malonios.

Visiems geriausių 1955 metų!

Šis činčilų paltas kaštuoja... tik $30,000. Tokių paltų tėra tik 7 ir todėl turtuolių moterys dėl jų eina iš proto.

DIRVA
THE FIELD

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.
Telephone: HEnderson 1-6344.
Issued in Cleveland every Thursday.
Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.
Subscription per year in advance: In the United States — $5.00 in Canada — $5.50, elsewhere — $6.50.
Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.
Telefonas: HEnderson 1-6344.
Išeina Clevelande kas ketvirtadienį.
Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.
Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą.
Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse $5.00, Kanadoje — $5.50, kitur — $6.50.
Atsk. Nr. kaina 10 centų.

KAS IR KUR

• **Lituanistikos Institutas**, jau seniai sudaręs savo mokslinį narių branduolį, dabar jį plečia.

Pastaruoju laiku Lit. Instituto Taryba, instituto skyrių vedėjams pasiūlius, priėmė keletą naujų narių. Lietuvos Geografijos Skyriaus tikruoju nariu pakviestas prof. Steponas Kolupaila (Notre Dame University, South Bend, Ind.). Lietuvių Tautotyros Skyriun pakviesti tikraisiais nariais Dr. inž. Jurgis Gimbutas (Boston, Mass.) ir kompozitorius Vladas Jakubėnas (Chicago, Ill.), o nariais korespondentais — Juozas Būga (Chicago), Gražina Krivickienė (Washington, D. C.) ir Antanas Mažiulis (Brooklyn, N. Y.).

Nauji nariai bus kviečiami ir toliau. Kiti skyriai tuo tarpu dar nėra pateikę naujų narių sąrašų.

• **Chicagos L. T. K. sambūris** tradicinį naujų metų sutikimą ir šiais metais rengia Lietuvių auditorijoje. Sambūrio parengimai pasižymi rimtumu, šeimyniška nuotaika ir gausiai lankomi narių bei sambūrio bičiulių.

• **Irena ir Algirdas Budreckai**, Dirvos skaitytojai iš Chicagos, atšventė savo vedybinio gyvenimo pirmąjį dešimtmetį. Irena Budreckienė yra filija ir aktyvi L. T. K. Sambūrio narė, o Algirdas Budreckas, buvęs advokatas Kaune, yra išlaikęs Real Estate brokerio egzaminus, turi savo kontorą ir jau visi metai sėkmingai verčiasi namų ir kt. nekilnojamo turto pardavinėjimu.

• **A. Varnas ir Co.** Chicagoje, šiais metais atidariusi porcelano, stiklo bei kristalo išdirbinių parduotuvę švenčių proga labai gyvai prekiauja ir yra vilčių, kad naujoji lietuvių prekybos bendrovė ateinančiais metais dar plačiau išvystys savo prekybą.

• **Žurnalistas Vytautas Kasniūnas** Chicagoje įsigijo naujus namus ir su šeima persikėlė į juos gyventi.

• **Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos centro valdyba** pradėjo leisti Kanadoje neperiod. informacinį leidinį "Bičiulis", kurį redaguoja A. Lymantas. Bičiulių Dr-jos naujoji centro valdyba sudaryta tokios sudėties: pirmininkas V. Peteraitis, (jo vardu vyksta ir visas susirašinėjimas: Mr. V. Peteraitis, 5155 Bourbonniere St., Montreall, P. Q.), vicepirm. K. Andriuškevičius, sekret. A. Lymantas, iždininkas P. Narbutas ir narys V. Botyrienė. Draugijos vadovybė paragino bičiulių skyrius plačiai paminėti sausio 15-ją.

• **Šiuo metu Kanados un-tuose studijuoja apie 70 lietuvių.** Keliolika baigusiųjų tuoj pat gavo darbo Kanados įstaigose ar įmonėse. Studijuojantieji turi sudarę Kanados Lietuvių Studentų Sąjungą.

• **Italijos savišalpinių ir kultūrinių organizacijų kongrese**, atidarytame Buenos Aires un-to teisių ir visuomeninių mokslų fakulteto puošniausioje salėje, dalyvavo prezid. Peronas ir vyriausybės nariai, taip pat per 1.000 atstovų. Argentinos lietuvių kolonijai atstovavo ALB leidėjas Pr. Ožinskas. SLA kūrėjui ir garbės nariui Pr. Stalioraičiui už nuopelnus prisegtas aukso medalis. Lietuvis V. Laurinavičius, pasižymėjęs savo meniškais medžio darbais, dalyvavo knygų rišimo parodoje ir atkreipė į save daugelio lankytojų dėmesį.

• **Jieva ir Kostas Andriuškevičiai**, Montreal, Canada, vietoj Kalėdų ir Naujųjų Metų sveikinimų, paaukojo $10,00 Vasario 16 gimnazijai.

• **Vasario 16 gimnazija ir PLB Vokietijos Krašto valdyba** siunčia Naujųjų Metų sveikinimus visiems gimnazijos rėmėjams, bičiuliams bei talkininkams.

• **Gautingo sanatorijoje**, Vokietijoje, besigydantieji lietuviai siunčia geriausius sveikinimus visiems lietuviams, ypač jų padėtį atsiminusiems ir ligoje juos parėmusiems.

• **Bostono Lietuvių Vyrų Choras**, vad. muz. J. Gaidelio, vasario 27 d. rengia savo metinį koncertą So. Bostono High School salėje. Kitas organizacijas prašome tą dieną nerengti koncertų ar parengimų.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PRospect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868
Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave., Chicago Ill
šaukite — YA. 7-7381
Priima: vakarais 6 iki 9, šeštad.
10 ryto iki 4, trečiad. ir sekmad.
tik susitarus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.,
10 ryto — 1 p. p. trečiadieniais
12—4 p. p. šeštadieniais.

Dr. I. Kuras-Ramunis
Spec.: KŪDIKIŲ ir VAIKŲ LIGOS
VAL.: darbo dienomis 3-5 ir 6-8 v. v.
išskyrus trečiadieniais 6-8 v. v.
šeštad. 10-12 v. r. — 1-3 v. p. p.
7156 S. Western Ave.
MEDICAL CENTER
TEL.: Kabineto REpublic 7-1168
Buto: WAlbrook 5-3765

IR

Dr. Jaras Ramunis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VAL.: antrad. ir ketvird. 7-8.30 v. v.
šeštad. 3-5 v. p. p. ir pagal susitarimą

Dr. Juozas Bartkus
Tel. offic'o ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203

CHICAGO

DR. JONO ŠLIŪPO MINĖJIMAS — LAISVAMANYBĖS PROPAGANDA

Praeitą šeštadienį, gruodžio 11 d. 7 val. Lietuvių Auditorijoje įvyko Dr. Jono Šliūpo 10 metų mirties sukakties minėjimas. Dr. Margeris atidarė minėjimą ir į prezidiumą pakvietė vėlionies žmoną, konsulą Dr. P. Daužvardį, Dr. Sruogienę, adv. R. Skipitį, prof. V. K. Biržišką, redaktorių M. Vaidylą ir Dr. P. Grigaitį.

Scenoje Dr. J. Šliūpo paveikslas Lietuvos tautinėmis vėliavomis papuoštas. Salėje žmonių nedaug. Veik visi užaugę, — atstovaujama senieji ir naujieji ateiviai. Nuotaika rimta ir pagarbi. Visa gražiai derinasi su garbingo Lietuvos sūnaus Dr. Jono Šliūpo mirties sukakties minėjimu. Publika laukia vėlionies didžiųjų darbų iškėlimo, jo nuopelnų Lietuvių Tautai nešališko įvertinimo ir tuo Tautai nusipelniusio vyro tinkamo pagerbimo.

Išėjo ne visai taip. Kalbėjo redaktorius M. Vaidila, advokatas R. Skepitis ir redaktorius Dr. P. Grigaitis. Iškėlė velionies jaunystę, kai kuriuos jo didesnius darbus lietuvių išeivių tarpe J.A.V. (1884-1919?) ir jo nepasisekimus Nep. Lietuvoj. Išryškino ir pabrėžė vėlionies gabumus, pasiruošimą darbui, savo tautos meilę, kovingumą dėl Lietuvos laisvės, jo nepaprastą energiją, darbštumą, iškalbingumą ir sugebėjimą dirbti visuomeninį darbą niekam nelenkiant galvos ir nebojant jokios opozicijos. O jos būta didelės, ypač iš lenkų ir lietuvių kunigų pusės.

Tik labai gaila ir vėlioniui didelė skriauda, kad kalbėtojų plačiau nebuvo iškelta ir daugiau pabrėžta jo neįkainojamas darbas keliant lietuvių išeivių tarpe (J.A.V.) tautinį susipratimą, kūriant ir platinant lietuvių spaudą, skatinant ir ugdant lietuvių kultūrą, organizacijas ir ekonominį gyvenimą.

Visiems yra žinoma tiesa, kad Dr. Jonas Šliūpas buvo pirmasis lietuviškų organizacijų ir katalikiškų parapijų steigėjas J. A. V. Jei nebūtų jo laiku atliktas šis istorinis lietuvių tautinio susipratimo ir kultūros kėlimo darbas, vargiai šiandieną turėtume tiek daug veikiančių lietuviškų parapijų, draugijų ir laikraščių J.A.V. Čia buvo, čia ir yra Dr. Jono Šliūpo tikrasis ir vertingiausias nuopelnas Lietuvių Tautai. Už tai pirmoj eilėj mes jį vertiname ir gerbiame!

Dr. Jonas Šliūpas pirmiausia buvo lietuvis, didelis patriotas ir visuomenininkas. O tik po to jis buvo laisvos minties, laisvamanis, bedievis.

Visi kalbėtojai, o ypač Dr. P. Gragaitis, užmiršęs pirmaeilius vėlionies nuopelnus Lietuvių tautai, visą laiką be logikos, be skonio ir be pagrindo šnekėjo ir kartojosi apie vėlionies liberališkumą ir bedieviškumą. Tai neskani, nudėvėta ir nešvari laisvamanybės ir bedievybės propaganda. Ji buvo vietomis persunkta nepriklausomos Lietuvos niekinimu. Tai labai panašėjo į Lietuvos komunistų sakomas kalbas 1940-41 metais Lietuvoj. Todėl jautresnę publikos dalyviai, Dr. P. Grigaičiui kalbant, pradėjo iš vietų replikuoti: "Propaganda! Netiesa! Melas!"

Ir taip garbingo Lietuvos sūnaus Dr. Jono Šliūpo mirties minėjimą sudrumstė ir sakyčiau pažemino Dr. P. Grigaitis.

Nusiskundžiame, visuomenė nelanko kultūrinių porengimų bei minėjimų. Tokios formos minėjimai neskatina visuomenės gausiai dalyvauti. Priešingai, jie atbaido visuomenę: šiandieną lietuvis yra susipratęs visuomeniškai ir kultūriškai, jam nebereikalinga tokios propagandos. Tos rūšies minėjimuose jis laukia trumpų, kultūringų ir iš esmės apie minimą asmenį pasakytų kalbų bei atsiminimų.

Antroje minėjimo dalyje gražiai pasirodė dainininkė Sofija Adomaitienė ir smuikininkas Paukštys. Jiems akompanavo Vl. Jakubėnas.

J. D.

VASARIO 16-OSIOS MINĖJIMAS

Chicagos ALT praneša Chicagos miesto ir apylinkių visų organizacijų vadovybių žiniai, kad Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 37 metų sukakties minėjimas įvyks **1955 m. vasario 13 d.** Ashland Blvd. Auditorijoje.

Labai prašomos visos organizacijos savo pobūvių bei susirinkimų tą dieną nedaryti, kviečiamos dalyvauti minėjime ir paragint isavo narius tą dieną skirti mūsų tėvų žemės — Lietuvos pagerbimui ir jos išlaisvinimo kovai.

WATERBURY

GERAI VEIKIA SKAUTAI

1949 met. čia įsisteigęs skautų vienetas iki šiol išaugo į gana skaitlingas berniukų ir mergaičių draugoves. Pradžioje skautus suorganizavo ir išugdė Šatkauskienė ir Zelinkevičius, dabar. draugovėms energingai vadovauja Matonis ir Šaulaitienė.

Skautai čia yra populiarūs ir jų parengimus waterburiečiai noriai lanko.

Be abejojimo, veikimo sąlygos čia nėra lengvos, nes skautai neturi čia tų lengvatų, kokias turėjo Tėvynėje, neturi nei įtakingų globėjų-mecenatų. Tai spragai bent ši dalies prašalinti, prieš dviejus metus susiorganizavo čia Skautams Remti Draugija, kuri skautams jau daug visokiariopai yra pagelbėjusi. Draugijai sekmingai pirmininkauja veikli Vaitkevičienė.

SPAUDOS MINĖJIMAS

Gruodžio 12 d. Tremtinių Draugija surengė liet. spaudos atgavimo minėjimą, į kurį atsilankė virš 400 svečių. Nepaprastai įdomią paskaitą laikė iš Bostono atvykęs p. Santvaras. Jis vaizdžiai nušvietė mūsų tautos vargus kovoje dėl savo kalbos ir dėl spausdinto žodžio. Buvo pagerbti knygnešiai-veteranai, buvo dainų ir deklamacijų. Klausytojų tarpe pasigesta jaunimo, kurio čia, kaip studijuojančių, taip ir vidur. mokyklą lankančių, yra gražus būrys.

Bendrai, su apgailestavimu tenka pasakyti, kad mūsų jaunimas panašius subuvimus labai negausiai lanko.

VIETOJ SVEIKINIMŲ

Prieš kurį laiką mūsų spaudoje buvo pasisakyta prieš čia labai jau mechanizuotą sveikinimą kalėdinėmis atvirutėmis. Ši idėja waterburiečiuose rado pritarimo. Daugelis kalėdinius linkėjimus savo bičiuliams pasiuntė radijo bangomis, o išlaidas, skirtas atvirlaiškių pirkimui, per vietos Balfo skyrių suaukojo įvairiems kilniems tikslams.

BOSTON

ŠYKŠTUOLIS SKRUDŽAS BOSTONE

Sekmadienį, sausio 2 d., bostoniškiai turės progos pagyventi nauju teatriniu įvykiu, sujudinančiu plačią apylinkę.

Tą dieną Bostono Lietuvių Dramos Sambūris stato Charles Dickens veikalą "Kalėdų Giesmė". Šis vaidinimas ir Lietuvoj ilgus metus buvo mūsų teatro repertuare, buvo statomas ne tik per Kalėdų šventes, bet ir šiaip įvairiom progom.

Šykštuolį Ebenezerį Skrudžą, virtusį visam pasauly šykštuolių pavyzdžiu, Bostone vaidina įžymusis Lietuvos Dramos aktorius Henrikas Kačinskas. Tai kelia didelį publikos susidomėjimą ir Nepriklausomos Lietuvos teatro prisiminimus.

Šį spektaklį Bostono Lietuvių Dramos sambūris repetavo Tautinės Sąjungos Namuos ištisus mėnesius. Režisavo aktorė Aleksandra Gustaitienė, o dabar į darbą įsijungė ir Henrikas Kačinskas, ir dailininkas Viktoras Vizgirda, baletininkė T. Babuškinaitė ir kiti kultūrininkai ir menininkai. Vaidiną net 30 sambūrio narių, pasižymėjusių jau ankstyvesniuos teatro darbuose.

Ilgas pasirengimas, daugybė 19 amžiaus kostiumų, kurių teko jieškoti net New Yorke, paini scenos technika, siekiant išvengti ilgų pertraukų, iš režisierės, aktorių ir administracinio personalo pareikalavo nepaprastai daug darbo ir išlaidų. Bet tikimasi, kad žiūrovai tas gražias pastangas įvertins, ir po spektaklio bus naudos Balfui ir lietuviškai mokyklai.

Juk Bostonas šiuo metu yra viena ir teatrališkiausių lietuvių kolonijų, kur be jokių intrygų vieningai lietuviškoj scenoj susitinka ir seni profesionalai aktoriai ir jaunesni šio meno mylėtojai.

LIETUVIŠKASIS SEMINARAS JAUNIMUI

Gruodžio 11 d. Bostono-Brocktono studentų santariečių rengiamas Lietuviškasis Seminaras rytinių pakraščių jaunimui buvo atidarytas stud. **K. Ostrausko** (Pennsylvanijos univ.) paskaita apie "Kartų dvikovą", sukėlusia gyvų diskusijų.

Sausio 16 d., sekmadienį 3:30 val. Taut. Namuose (484 E. 4ts St., So. Boston, Mass.) **dr. M. Alseikatė-Gimbutienė** iš Harvardo univ. Peabody muziejaus skaitys apie "Lietuvių tautos kilmę". Visas jaunimas kviečiamas dalyvauti.

Vasario 6 d. numatoma stud. **Vyt. Kavolio** (Harvardo univ.) paskaita apie "Lietuvių tautinį charakterį".

Bostono - Brocktono apylinkių jaunimo organizacijos prašomos tomis dienomis kitų parengimų nedaryti.

Be anksčiau išvardintųjų Seminaro dalyvių, apie "Lietuviškosios minties raidą" dar skaitys **dr. J. Girnius** (iš Lietuvių Enciklopedijos).

REIKALINGI ATSTOVAI

Skubiai reikalingi Importo firmai atstovai nuolatiniam darbui šioms valstybėms:

Ohio
Illinois
Michigan
New York
Pennsylvania

Taip pat reikalingi atstovai ir kitoms JAV valstybėms. Pradedantiem uždarbis ca. 75.—$ savaitėje. Suinteresuoti rašo:

ANTANAS PAULAITIS,
23 Romsey St.,
Boston 25, Mass. (52)

Iš Vokietijos gauta puikių

MECHANIZUOTŲ ŽAISLŲ

Gausus servizų, kristalo ir keramikos pasirinkimas
Neatidėliokite, apsirūpinkite Kalėdoms dabar!

VARNAS CO., Inc.

6558 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. WE 6-5422

TUOJ ĮSIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Knyga	Autorius	Kaina
Anglų kalbos gramatika	J. Kukanauza	2.00
Anglų kalbos gramatika	V. Kamantauskas	1.00
Anglų kalbos skaitymas	V. Minkūnas	2.00
Anoj pusėj ežero	P. Andriušis	1.50
Aukso kirvis	Juozas Švaistas	2.50
Aukštųjų Šimonių Likimas	Ieva Simonaitytė	3.50
Amžini šešėliai	A. Vilainis	2.00
Barabas	Paer Lagerkvist	2.25
Būkite sveiki	Dr. S. Biežis	2.00
Baltasis Vilkas	K. Binkis	1.00
Balutis	J. J. Bačiūno leidinys	1.50
Baltaragio malūnas	K. Boruta	2.50
Buriavimas ir jūrininkystė	B. Stundžia	2.00
Cascata cristalina	Venacijus Ališas	3.50
Didžioji kryžkelė	B. Brazdžionis	2.00
Duktė	Alė Rūta	2.40
Dievas ir žmogus	Prel. F. Bartkus ir kan. P. Aleksa	5.00
Didžiosios atgailos	R. Spalis	3.50
Doleris iš Pittsburgho	Stepas Zobarskas	0.80
Eldorado	J. Svaistas	1.60
Gyvačių lizdas	Francois Mauriac	2.60
Gatvės Berniuko Nuotykiai	R. Spalis	5.00
Gimdytoja	Francois Mauriac	1.75
Gintariniai vartai	N. Mazalaitė	2.00
Gimtojo žodžio baruose	P. Jonikas	1.50
Gyvulių ūkis	George Orwell	1.00
Giesmė apie Gediminą	B. Sruoga ir V. Petravičius	2.00
Kaimynai	J. Paukštelis	2.50
Karoliai	Guy de Maupassant	2.50
Kaip jie mus sušaudė	J. Petruitis	1.80
Kuprelis	Ignas Šeinius	2.00
Konrodas Valenrodas	Adomas Mickevičius	1.50
Keliai ir kryžkelės	Putinas	2.50
Kaimiečiai	V. S. Reymont I-II-III-IV; I ir II dalis po 3.00; III ir IV dalis	po 3.50
Kudirkos raštai		5.00
Krėvė Mickevičius		2.00
Kregždutė I	A. Rimkūnas	1.50
Kregždutė II	A. Rimkūnas	2.75
Kiškučio vardinės	Stasys Džiugas	1.50
Lietuvos Istorija	Sruogienė	3.00
Lietuviškas angliškas žodynas	V. Peteraitis maž.	2.00
Lietuvių Kalbos Istorija	Dr. P. Jonikas	3.00
Lietuvių tautos kelias I ir II d.	M. Biržiška	po 3.00
Lietuviškai angliškai žodynas	V. Pėteraitis	5.00
Lietuvos pinigai	Juozas K. Karys	5.00
Lyrika	K. Binkis	2.00
Loreta	Stasius Būdavas	1.80
Lietuva	A. Bendorius	2.75
Laiškai žmonėms	G. Papini	2.00
Lietuvių kalbos vadovas	Red. prof. Skardžius	4.50
Lietuvių poezijos antologija	J. Aistis ir A. Vaičiulaitis	6.00
Lietuvių archyvas	Bolševizmo metai	3.00
Moters širdis	Guy de Maupassant	2.60
Lietuvių Literatūra	Pranas Naujokaitis	2.00
Mėnuo vad. medaus	N. Mazalaitė	2.50
Meškiukas Rudnosiukas	Vytė Nemunėlis	2.00
Namai ant smėlio	J. Gliauda	2.00
Naujieji skaitymai		2.50
Nemunas	St. Kolupaila	2.50
Neramu buvo Laisvės Alėjoj	B. Daubaras	1.50
Ora pro nobis	J. Gliauda	4.00
Orfėjaus medis	A. Nyka-Niliūnas	3.00
Pirmoji naktis	L. Pirandello	1.50
Po Tėvynės dangum	Žodžiai vytės Nemunėlio. Paveikslai V. Augustino	2.0
Pragaro pošvaistės	V. Alantas	3.50
Pirmas rūpestis	Jurgis Jankus	2.00
Per Klausučių ūlytėlę	Liudas Dovydėnas	2.20
Pietų vėjelis	Vytė Nemunėlis	1.00
Paklydę paukščiai I	Jurgis Jankus	2.9
Paklydę paukščiai II	Jurgis Jankus	2.80
Pietų kryžiaus padangėje	Sudarė Gaučys	4.50
Paskutinis Prūsų sukilėlis	M. Springborn	2.00
Petras Širvokas	Juozas Švaistas	2.75
Po raganos kirviu	Jurgis Jankus	1.50
Pabučiavimas	J. Grušas	1.50
Rytų pasakos	V. Krėvė	3.00
Raudonoji meliodija	S. Laucius	1.00
Raudonasis siaubas	Salik Vogulov	1.25
Raudonasis Tvanas	Ignas Šeinius	[illegible]
Raudoni batukai	Jurgis Savickis	1.5
Ramybė man	J. Kėkštas	0.80
Sudie, pone Čipse	James Hilton	0.75
Strėlė danguje	Henrikas Radauskas	2.00
Šilkai ir vilkai	Runcė Dandierinas	1.00
Senųjų lietuviškų knygų istorija	V. Biržiška, kiet. virš.; papr. virš.	3.00; 2.00
Saulės laikrodžiai	Henrikas Nagys	1.00
Saulutė debesėliuos	L. Žitkevičius	1.50
Šventieji akmenys	Faustas Kirša	2.00
Šventoji Lietuva	Jurgis Savickis	3.00
Šventoji Inga	A. Škėma	2.50
Sapnų pėdomis	V. Kazokas	1.00
Teresė Neumanaitė	J. Burkus	3.00
Tarp žalsvų palapinių	P. Kesiūnas	3.00
Tėvų pasakos	A. Giedrius	1.90
Tolimieji kvadratai	J. Grišmanauskas	2.00
Tautosakos Lobynas	J. Balys	3.00
Toomas Nipernadis	August Gailit	2.50
Tarp pelių ir vyrų	John Steinback	1.25
Tėvelių pasakos	A. Giedrius	0.30
Užgesęs sniegas	Aloyzas Baronas	2.50
Ugnies pardavėjas	Balys Rukša	1.00
Uždraustas stebuklas	Stasius Būdavas	2.60
Vanagaitis	monografija	2.00
Vilnius tarp audrų	J. Cicėnas (įrišta)	5.50
Velykų pasakos	N. Butkienė	1.00
Vidurnakčio vargonai	Česlovas Grincevičius	1.50
Vyturėliai Laukuose	Vikt. Šimaitis	0.75
Trylika nelaimių	R. Spalis	1.25
Vaikų knygelė	M. Valančius	1.80
Varpai skamba	Stasius Būdavas	2.50
Vienėri metai ir viena savaitė	B. Gaidžiūnas	1.50
Taupioji Virėja		2.00
Užuovėja	M. Katiliškis	3.50
Žmonijos likimas	V. Bagdonavičius	3.50
Žemaičių žemė	A. Vilainis	1.50
Žemaičių krikštas	P. Abelkis	3.50

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigus siųskite:
DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.

Ar rusai europiečiai?

B. PETKONAS

Visiems turbūt žinomas faktas, kad sovietai pretenduoja į pirmaeilius europiečius. Jie esą apgyvenę, šiuo atveju rusai, didesnę dalį geografinės Europos kaip praeity taip ir dabarty, todėl jiems ir priklausytų balsas kalbant apie Europos vienybę ir ateitį. Net laike buvusios Berlyno konferencijos šia kryptim buvo rusų delegacijos veikiama. Jūs, amerikiečiai, eikite namo į savo Ameriką, o mes čia jau vieni europiečiai tarp savęs susitvarkysime. Geriau sakant, bus Europa "suvienyta" sovietiniu būdu.

Iš tiesų, kyla klausimas, argi rusai nėra europietiškesni už amerikiečius, ar jie neturi teisės save vadinti europiečiais ir Europos ateitimi daugiau rūpintis, nežiūrint, kad amerikiečių tėvai ir protėviai nepersenais amžiais nuo Reino, Temzės ar kad ir Nemuno, atvyko į Amerikos kontinentą.

Geografiniai Europa pažymėta ligi Uralo kalnų. Dėl to niekas nesiginčyja. Geografai gi turėjo Europą kokia natūralia siena nuo Azijos atskirti. Šiuo atveju gi Kaukazo ir Uralo kalnais. Bet šitas topografinis rubežius nieko nepasako apie šiapus to rubežiaus gyvenančių tautų istorinį ir kultūrinį bendrumą, taip kaip ir Afrikoj tarp negrų ir arabų ar Azijoj tarp kinų ir kitų rasinių grupių. Todėl geografinis priklausomumas vienam ar kitam kontinentui turi pirmiausia tik nominalinę vertę.

Europietiškumas nėra vien geografinė priklausomybė tam kontinentui. Šioje sąvokoje yra daug svarbesni elementai: tam tikras bendras istorinis vystimasis, tam tikrame laike susikristalizavę bendri kultūros ir civilizacijos bruožai. Ir pagaliau bendra pažiūra į gyvenimą. Kiek toli šie bendri bruožai geografiniai siekia, taip toli yra Europa gilia prasme, ar tai būtų ligi Uralo ar ne. Šis dvasinis bei kultūrinis bruožas turi būti visiems Europos vaikams charakteringas. Kas šių bruožų neturi, negali vadintis tikru europiečiu, nežiūrint, kad jis ir šiapus Maskvos gyventų.

Europietiškumas tai antikinės kultūros tęsinys naujose formose ir naujame išgyvenime. Šio milžiniško europinio medžio šaknys ligi dabar tebetraukia maistą iš tos pačios žemės, kurioj augo Romos Imperija ir klestėjo Graikija. **Europietiškumas gimė pačioje Europoje ir iš čia paskutiniuose šimtmečiuose peršoko net per Antlantą į Amerikos kontinentą.** Ir jau jieško naujų formų naujai pasireikšti. Nereikia būti pranašu, kad jei kada žus Europa, tai jos šaknys bus išgelbėtos ir naujai medis suklestės ne Azijoj, bet naujajame kontinente. **Europietiškumo priešas buvo ir paliks ne vakaruose, bet rytuose.** Rytai buvo ir paliks Europos antiteze. Ši kova tarp Rytų ir Vakarų dar nepasibaigė nuo Hunų ir Dzingis-Chano laikų ir tęsiasi toliau o Stalino ir Mao-Tse-Tung vėliavomis.

Grįškime atgal ir pažiūrėkime į kai kuriuos to europeiškumo bruožus, kiek toli jie savo įtaka siekė rytų Europoj, šiuo atveju Rusijoj.

Pirmiausia šiek tiek istorijos. Europos istorija charakteringa viduramžiais ir renesansu. Krikščionybė yra viduramžiams pagrindinis bruožas. Ji, kaip oras, persunkė visą to laiko žmogaus gyvenimą. Bažnytinė valdžia siekė apsoliutinės įtakos visur. Išvadoje — kovos tarp bažnytinių valdovų ir pasaulinių.

Bažnyčia tais laikais nebuvo valstybės tarnu, bet drįso kalbėti augštesnės galybės vardu ar tai valstybei tiko ar ne.

Kaip gi tuo laiku atrodė šis klausimas Rusijoj? Tiesa, rusai priėmė pačią krikščionybę gana anksti, bet ji atėjo ne tuo pačiu keliu, kaip kitoms Europos tautoms iš Romos, bet iš Bizantijos. Ir jau iš pat pradžios buvo ji nuspalvinta orientališkomis spalvomis. Ortodoksų bažnyčia ir ligi šiandien paliko nesutaikoma Romos bažnyčios giminaitė.

Ortodoksų Bažnyčios patriarchai buvo valstybės, ar, geriau sakant valdovo, paklusnūs tarnai.

Antras viduramžių bruožas tai ūkinė tvarka arba feodalizmas, kuris rėmėsi ne atskirų valdovų užgaidoms, bet tradicija ir net rašytu įstatymu. Tuo laiku išryškėjo valstybės sąvoka ir net gimė parlamentarizmas (Anglijoj).

Tuo pačiu metu, daugiau kaip du šimtus metų, rusai buvo puslaukinių totorių pavergti. Ir rusas buvo prekė vergų rinkai. Rusų tautai nežinomas feodalizmas. Jai nežinoma net ligi 16 šimtmečio valstybės sąvoka, o apie kokią viešą teisę, paremtą nusistovėjusiomis tradicijomis, nėra ko ir kalbėti. Kur rusų viduramžių aristokratija, kaip Europos to laikų riterių luomas? Kur Rusijos viduramžių mokyklos ir universitetai? Ar gali rusai iš to laiko nors vieną mokytą asmenybę parodyti, kaip vakaruose Tomas Akvinietis, Meisteris Eckartas ar Ersamas Roterdamietis. Kokiu kultūriniu darbu vertėsi viduramžių rusų vienuolynai? Jokiu.

Viduramžių dvasia siekė tik ligi Baltijos jūros. Toliau pasaulis gyveno kita istorija ir kitu gyvenimu. **Kur baigiasi didingoji viduramžiu gotika? Ji baigiasi Vilniuje ir Taline.**

Taigi, Rusija istorijos prasme neturėjo jokių viduramžių. Tai buvo tarp savęs besipešančių kunigaikščių erdvė, kurioje nieko nevaržomi viešpatavo arba totoriai arba Lietuvos, iš dalies ir Lenkijos, valdovai.

Kas gi buvo viduramžiais rusas? Tai pilna to žodžio prasme — vergas. Tas kraštas tais laikais buvo žinomas, kur laisvai pardavinėjami vergai. Net vokiškas pavadinimas Sklave — vergas, kilęs iš žodžio slavas. Slavas buvo Europoj tuo laiku vergo sinonimas.

Rusija buvo net ligi 16 šimtmečio pradžios likusiai Europai kaip ir nežinoma. Šis kraštas su Vakarų Europa neturėjo jokių santykių ir gyveno savą gyvenimą.

Nuo 16 šimtmečio pradžios prasidėjo renesansas, nauja europinė kultūra. **Gimė naujos pažiūros į gyvenimą. Dideliu šuoliu žengė į priekį gamtos mokslai. Suklestėjo menas ir literatūra. Tikybinė reformacija nubangavo per visą Vakarų Europą. Suskambėjo laisvės ir lygybės šūkiai. Žmogus pastatė pats save visų įvykių centran.**

Kas gi darėsi Rusijoj? Ten vieton totorių vergijos kūrėsi nauja teroro sistema. **Tai su jokiais įstatymais nesiskaitanti knezių galybė.** Ir rusas pateko nuo vilko ant meškos.

Rusų istorijai svetimas renesansas ir humanizmas. Tiesa, vyko ir čia tikybinės kovos arba irgi savotiška reformacija. Bet tai buvo kova ne už tikybines tiesas, bet už liturginę formą. Pav., ar kai kuriais atvejais giedoti tris kartus, ar septynis kartus alleluja. Ar žegnotis dviem ar trim pirštais ...

Atsirado tuo laiku ir rusų, kurie šaukėsi reformų ir įstatymų, bet šie arba mirė po budelio kirviu, arba iš viso neturėjo reikšmės.

Istoriniai Rusijos kultūrinis laikrodis buvo sustojęs ligi 18 šimtmečio. Tat ir sunku istorikui surasti bendrų bruožų ir juos palyginti su likusios Europos istorija. O gimininguma tai kaip ir jokio nėra. Taigi Rusija Europai nepadėjo civilizacijos ir kultūros rūmą statyti. Todėl istoriniu atžvilgiu ši Europos dalis negali ir to pačio atlyginimo reikalauti ar pretenduoti į vadovaujančias Europos eiles.

Čia kai kas gali pastebėti, kad, esą, ir Amerika istorijos neturi. Netiesa. Amerika turi istoriją. Ji trumpa, bet gana garbinga. Senoji Amerikos istorija mirė su paskutiniu Mochikanu, nes indijonai, bent šiaurės Amerikoj, neturi istorijos, nes jie čia neturėjo nė tautos nė valstybės. Naujoji Amerikos istorija prasidėjo su pirmaisiais europiečiais, kaip pionieriais, kurie čia naujus kelius praskynė šio meto galingai USA valstybei. Taigi dabartiniai amerikiečiai, tai tie patys Vakarų Europos žmonės, kurių protėviai ir tėvai tame pačiame kultūros ir tradicijų lopšy — Europoj — užaugo. Tiesa, šitas naujasis kontinentas keičia atsineštąsias formas ir tradicijas, bet jis kolkas nekeičia pačio turinio. Vistiek, šis kraštas mums vakarų europiečiams paliks ilgą laiką artimesnis kad ir per tolimą vandenyną, negu nors ir netolimas kelias per geležinę uždangą į Rusiją.

(B. d.)

Anglijoj esantiems JAV kariams karinis komendantas įsakė sumažinti svorį. Čia ir matome tris karininkus rytinėj svorio mažinimo mankštoj.

NEPRALEISKITE GEROS PROGOS

Daugelis mūsų tautiečių, gyvenančių už JAV sienų, nori būti nuolatiniai Dirvos skaitytojai, bet nevisi tai gali padaryti. Vieni, gyvendami tremtinių sąlygose Vokietijoje ir Austrijoje, kiti kraštuose, kur į JAV negali siųsti pinigų, patys Dirvos negali užsisakyti.

Pati Dirva negali visiems ateiti į talką, nors dalį prašymų visad patenkina ir laikraštį nemokamai siuntinėja. Kad Dirva juos galėtų lengvesnėm sąlygom ir gausiau lankyti — gruodžio ir sausio mėnesiais daromos lengvatos.

Visi, kas tuo laiku užsakys savo artimiesiams ir pažįstamiems Dirvą į kitus kraštus, už metinę prenumeratą moka tik $4.00.

Jei Jūs norite kam į Vokietiją ar Austriją užsakyti Dirvą, bet neturite adreso, mes jums galime lengvai ateiti į talką. Mes turime varge gyvenančių adresus, kuriems Jūsų vardu laikraštį mielai siuntinėsime.

Pasinaudokite šiomis lengvatomis. Ateikite į talką varge gyvenantiems ir drauge padėkite mums, kad Dirva būtų plačiausiai skaitoma.

Užsakymus siųskite: **Dirva, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.**

KALĖDOMS DOVANA SAU IR DRAUGAMS.

VADOVAS Į SVEIKATĄ

Antra laida, iliustruota su daugeliu atvaizdų.

Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga

BŪKITE SVEIKI

kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis. Šioje knygoje aprašoma svarbieji sveikatos išlaikymo dėsniai: **kaip būti sveiku ir ilgai gyventi.**

Ši svarbi knyga privalo rastis kiekvienoje lietuvių šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su prisiuntimu. Tuojau užsisakykite.

Užsakymus siųskite knygos autoriui:

DR. S. BIEŽIS

3241 W. 66th Place, Chicago 29, Ill.

Telefonas: REpublic 7-7868 (3)

40 metų lietuviškoj veikloj

Joną ir Mariją Sims prisimenant

Lietuvių tauta neturi savo tarpe milionierių; nėra jų nė Detroito lietuviškoj kolonijoj. Tačiau mes, detroitiečiai, galime didžiuotis turėdami savo tarpe vienus iš pačių turtingiausių Amerikos lietuvių — dr. Jono ir Marijos Simsų asmenyje. Tiesa, jų turtai sukrauti ne fabrikų akcijose ir ne banko knygutėse, bet didėlėje ir ilgoje keturiasdešimtmetinėje lietuviškoje veikloje.

Jonas Sims atvyko į Ameriką gana anksti — 1901 metais. 1920 jis baigė Walparaiso universitetą ir nuo to laiko verčiasi optometristo profesija.

Taip pat ankstyva yra ir jo visuomeninės veiklos pradžia — 1912 metais įstojo į Tėvynės Mylėtojų draugiją, tuo metu vadovaujamą irgi jubiliato J. Balučio, dabartinio mūsų ministerio Londone.

Jo aktyvi visuomeninė veikla prasideda nuo 1914 metų, kada įstoa į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje; jame ėjo įvairias pareigas ir dabar tebėra aktyvus narys. Nuo 1916 metų priklauso Amerikos Lietuvių Tautinei Sandarai. Kada Lietuvą užplūsta bolševikai — Amerikos lietuviai telkia jėgas kovai dėl savo gimtinės laisvės. Ir čia Detroito lietuviams dr. J. Sims yra pavyzdžiu: jis vienas iš Lietuvai Vaduoti Sąjungos Detroito skyriaus steigėjų ir 1943-4 metais jos pirmininkas. Gi Tautinės Sąjungos Detroito skyriaus nariai sunkai įsivaizduoja kas būtų, jei mūsų tarpe nebūtų pačių veikliausių narių: dr. Jono ir Marijos Sims.

Marija Sims atvyko iš Lietuvos 1928 metais. Vos spėjus naujame kontinente žengti pirmuosius žingsnius, ji aktyviai įsijungia į Amerikos lietuvių tautinį darbą ir iki šiol tebedirba su tokiu pasiryžimu ir energija, kurios jai galime tik pavydėti. Ją matome S. L. A., Tėvynės Mylėtojų Draugijoje, Lietuvai Vaduoti Sąjungoje, Tautinėje Sąjungoje, Detroito Lietuvių Radijo Klube, Organizacijų Centre, Kultūros Klube ir t.t. Ji — vienintėlė Detroite moteris, drįsusi pravesti šiais metais iškilmingą Vasario 16 minėjimą, kuriame dalyvavo virš tūkstančio žmonių ir tokie žymūs svečiai, kaip Michigano gubernatorius Williams, adv. A. Olis ir kt. Neveltui A. Olis ta proga pareiškė: "duokite mums, Chicagos lietuviams Mariją Sims, ir mes lietuviškoje veikloje padarysim stebuklus".

Dirvos skaitytojams M. Sims pažįstama kaip ilgametė jos bendradarbė; rašė taip pat Vienybėje, Margutyje, Drauge. Ji žinoma ir kaip Amerikos lietuvių poetė, 1938 metais Lietuvoje išleidusi savo "Eilėraščius iš Užjūrio". Gi 1948 metais pasirodė jos antras rinkinys "Mano Dainos". Jos poezija persunkta nuoširdumu ir gimtinės meile.

Negalima tylomis praeiti ir pro dr. Jono ir Maijos Sims nudirbtą didelį šalpos darbą. Kiek jie yra išsiuntę Europoje vargstantiems tautiečiams siuntinėlių, ir kiek tremtinių jų dėka atvyko į Jungtines Valstybes, nesuskaito turbūt nė jie patys, ar gal tik didelis kuklumas neleidžia prisipažinti. Tačiau gruodžio 12 d. suplaukę padėkos laiškai iš New Yorko, Californijos ir Visconsin kalba patys už save.

Ne rožėmis klotas visuomeninko kelias. Juo einant tenka kartais net savo pastogės laikinai atsižadėti. **Ir p. p. Sims namai — lietuviškos visuomenės nepirkta nuosavybė;** ruošiamas koks koncertas ar minėjimas — pas juos apsistoja menininkai ar svečiai; kada neužeisi — ten vis koks nors susirinkimas, posėdis ar kokios organizacijos pobūvis. Ir vaišingoji šeimininkė vis besirūpinanti, kad tik visiems būtų gerai.

Gruodžio 12 d. Am. Liet. Tautinės Sąjungos skyrius sdkvietė didelį būrį Detroito lietuvių visuomenės pagerbti tuodu nepailstančius lietuviško darbo darbininkus. Gražiai pobūvį pravedė rengėjų komiteto pirmininkas J. Baublys. Jo metu dr. J. ir M. Sims nueitą kelią apibudino A. Gilvydis. Skyriaus vardu sveikino pirm. A. Musteikis. Skyriaus vardu įteikta lietuviško visuomenininko kelią simbolizuojanti dovana — Vargo Mokykla. Sukaktuvininkus sveikino liaudininkų, ateitininkų, Atgimimo sąjūdžio, S. L. A., Tėvynės mylėtojų, Bendruomenės, Ramovės, Sandaros, Rezistencinės Santarvės, Kultūros Klubo, Lietuvių Studentų Santaros ir eilės kitų organizacijų atstovai bei pavieni sveikintojai. Raštu gauta sveikinimų iš A. Olio, B. T. Dirmeikio Chicagoje, p. p. Bačiūnų Tabor Farmoje, Rastenių iš New Yorko, prof. ir dr. J. S. Šimoliūnų ir daugybės kitų.

Ir šios kelios eilutės tebūna kuklus Dirvos bendradarbių sveikinimas mieliems sukaktuvininkams.

Z. V. Rekašius

BALFo PRANEŠIMAS DRABUŽIŲ SIUNTIMO REIKALU

Su dideliu džiaugsmu ir dėkingumu reikia pažymėti, kad lietuvių visuomenė labai jautriai atsiliepė į BALFo prašymą aukoti drabužius pasilikusiems Vokietijoje lietuviams. Kasdien į BALFo sandėlį ateina gausios siuntos iš daugelio valstybių ir miestų, pradedant netoli esančia Philadelphija ir baigiant Chicaga ar net Los Angeles.

Stengiamasi galimai greičiau ir daugiau rūbų išsiųsti užjūrin. Didžiulės siuntos viena po kitos išvežamos į uostą ir pakraunamos į laivus.

Tačiau pastaruoju metu, drabužių rinkliavos BALFo skyriuose ir parapijose dar suintensyvėjus ir, ryšium su kalėdiniu sezonu, susidarius sunkumų su jūros transportu, nes laivai labai apkrauti, BALFo sandėlis tapo perpildytas ir tuo tarpu nebėra vietos sukrauti daugiau drabužių.

Tad kreipiamės į gerb. kunigus klebonus, BALFo skyrius ir paskirus asmenis, maloniai prašydami iki sausio mėnesio galo susilaikyti nuo rūbų siuntimo į centrinį sandėlį. Išvežus kelias siuntas ir sandėliui pratuštėjus, rūbų siuntos vėl bus mielai laukiamos.

Ta pačia proga norime dar kartą atkreipti dėmesį į tai, kad siunčiant rūbus, būtų pažymėta "USED CLOTHING — FOR CHARITABLE PURPOSES ONLY", nes tuo atveju ir persiuntimas pigiau kainuoja ir drabužiai pristatomi tiesiai sandėlin.

Taip pat labai prašome, pagal išgales, vietoje apmokėti rūbų persiuntimą, nes kai reikia mokėti už daugybę siuntų, susidaro didelės išlaidos.

BALFo Centras

Pagarsėję moterys ir vyrai, kurie 1954 baigė šios žemės kelionę.

Naujas britų karo laivyno vadas

Neseniai spaudoje buvo paskelbta, kad britų imperijos pirmuoju jūros lordu, t. y. britų karo laivyno vyriausiu vadu paskirtas lordas Louis Francis Mountbatten of Burma. Kitą pavasarį kovo mėnesį naujasis vadas perims britų admiraliteto vadovybę. Lygiai tą pačią vietą turėjo jo tėvas, bet jis tada dar vadinosi kunigaikštis L. A. von Battenberg.

Kai prasidėjo pirmasis pasaulinis karas, britų visuomenėje ir spaudoje pasigirdo priekaištų, kad laivyno priešakyje stovįs "vokietis". Vyriausybė turėjo nusileisti, tad kunigaikštis Battenberg 1914 m. rudenį iš savo vietos pasitraukė. Nuo 1917 m. Battenbergai suanglino savo pavardę ir pasivadino Mountbatten. Naujojo pirmojo jūrų lordo sūnėnas yra Elžbietos, britų karalienės, vyras, Edinburgo hercogas Filipas. Jų sūnui Charles skirta užimti britų karaliaus sostą. Tokiu būdu Battenbergų-Mountbattenų šeimos nariui bus lemta atsistoti didžiulės imperijos priešakin.

Tuo tarpu pati šeima nėra sena. Ji neturi nė šimto metų. Tiesa, viduramžiais dabartinės Hesseno provincijos Vokietijoje nežymioje vietovėje "Battenberg" gyveno to vardo grovų šeima, bet ji jau 1314 metais išmirė. Battenbergų pavardę po daugiau kaip penkių šimtmečių atgaivino per 1858 metų Kalėdas Hesseno didysis hercogas Liudvikas III, suteikdamas Battenbergo kunigaikštienės titulą savo brolio Aleksandro nekarališkos kilmės žmonai, lenkų grovaitei Julijai Haucke. Iš tų vedybų gimusiems įpėdiniams irgi buvo leista vadintis Battenbergų kunigaikščiais.

Battenbergų pavardės geneologijos kūrėjas, jau minėtasis Hesseno kunigaikštis Aleksandras kelis metus gyveno Petrapilyje, kur jo sesuo buvo ištekėjusi už rusų caro Aleksandro II. Čia jis susipažino su savo sesers-carienės dvaro dama, grovaite Haucke, kuri buvo vadinama lenke, bet tikrovėje jos tėvai buvo kilę iš Saksonijos. Jos tėvui, gyvenusiam Varšuvoje, rusų caras suteikė grovo titulą ir pakėlė jį į generolus, nors šio tėvas atsirado Varšuvoje iš Drezdeno kaipo grovo Alzizo von Bruchlio tarnas ir vadinosi Haucke. Grovaitės Hauckės, Battenbergų geneologijos pradininkės, senutė vadinosi Salomėja Schweppenhauser. Ši buvo Elzaso pastoriaus Sesenheime duktė ir užaugo tame pat name, kaip ir Goethės išgarbintoji Friederike Brion. Toks yra fonas, kuriame atsirado Battenbergų giminė.

Battenbergai pasirodė nepaprastai veržlūs. Iš šios giminės netrukus rados Bulgarijos kunigaikščių, o į Angliją išsikėlęs kunigaikštis Liudvikas Aleksandras, vėlesnysis britų pirmasis jūrų lordas, vedė karalienės Viktorijos dukterį, kurios duktė savo ruožtu ištekėjo už švedų karaliaus Gustavo VI. Taip trumpu laiku iš nieko prikeltoji pavardė rado kelią į karališkuosius rūmus. Ispanų karaliaus Alfonso XIII įpėdinai iš motinos pusės irgi yra kilę iš Battenbergų.

Admirolas Louis Francis Mountbatten, kuris pavasarį perims britų laivyno vadovavimą, yra 54 metų amžiaus. Dailiai sudėtas ir nepaprastai elegantiškas jūrininkas ėmė garsėti antrojo pasaulinio karo metu, kai jo vadovaujamas naikintojas "Kelly" buvo vokiečių torpeduotas Norvegijos pakraščiuose, o paskum paskandintas ties Kretos sala Vidužemio jūroje. Naikintojas buvo keliais atvejais perskrostas torpedų. Jo karžygiškoji įgula buvo įamžinta filme "In which we serve", kuris turėjo didžiulį pasisekimą. Iki tol labiau kaipo salioninis jūrininkas žinomas lordas staiga pagarsėjo kaipo karžygis. Churchillis jį paskyrė "kombinuotų operacijų" viršininku. Tose pareigose jis suorganizavo garsiuosius "commando", kurie pirmieji ties St. Nazaire ir Dieppe išsikėlė į Prancūzijos pakrantę ir "apčiupinėjo" vokiškąją Atlanto liniją. Vėliau jis buvo paskirtas karo vadu pietrcčių Azijoje ir ypač pasižymėjo Burmoje. Už nuopelnus prie jo ligšiolinių titulų buvo prisegtas dar vienas "Burmos" kunigaikščio titulas.

Tada darbiečių vyriausybė kreipėsi į Mountbatteną, siūlydama jam užimti Indijos vicekaraliaus vietą. Jis sutiko ir susilaukė daug kritikos. Mat, jo misija buvo trumpa ir ribotos apimties. Jis buvo paskutinysis Indijos vicekaralius, turėjęs įvykdyti Londono pažadą leisti indams paskelbti nepriklausomybę. Lordas tą misiją atliko, bet kaip sykis tie sluogsniai, iš kurių jis pats yra kilęs, jam prikaišiojo, kad jis neturėjęs duoti jai savo sutikimo. Kaip bebūtų, jis yra britų didžiosios karalienės Viktorijos anūkas ir jis pasiėmė britų didybės Indijoje likvidatoriaus vaidmenį!

Bet lordas kritikų nepaisė. Nors jo gyslose teka iš motinos pusės karališkas kraujas, bet jis savo pažiūromis yra gerokai palinkęs į kairę. Tai tuo labiau nuostabu, kad augščiausiose sferose užaugęs jūrininkas yra ir vienas turtingiausių žmonių Anglijoje. Turtą atnešė jo žmona, kurios senelis, iš Koelno atsikėlęs bankininkas Sir Ernest Cassel buvo genialus finansininkas. Šis buvo karaliaus Eduardo VII asmeninis bičiulis ir patarėjas piniginiais reikalais. Spėjama, kad lordo žmona, tarp kita, žydiškos kilmės, turinti įtakos jo politinėms pažiūroms.

Bet Mountbatteno politiniai palinkimai nesutrukdė jo karjeros ir tada, kai jį favorizavusių darbiečių vietą valdžioje užėmė konservatoriai. Churchillis jį paskyrė Vidužemio jūros laivyno vadu. Tai buvo priešpaskutinis etapas į augščiausią britų imperijos karo laivyno vadovybę. Ateinantį pavasarį jis užims tą vietą. Tokiu būdu sūnus admirolo Battenbergo, kuris dar 1914 m. gavo pasitraukti iš pirmojo jūrų lordo vietos dėl jo "vokiškumo", dabar Mountbatteno pavarde užims tėvo vietą.

Naujajam admirolui teks apsispręsti dėl britų laivyno likimo. Tiesa, britai turėjo užleisti amerikonams pirmaujančią vietą vandenyne. Bet jų laivynas vis tik dar yra pakankamai galingas. Mountbatten turės pasisakyti, kuria linkme plėsti laivyną. Po karo britai nėra pradėję nė vienos naujo didesnio tipo laivo statybos, tenkindamiesi mažesniais laivais, skirtais minoms švejoti ir kovai prieš povandeninius laivus. Bet jau seniai keliamas klausimas, ar einama teisingu keliu. Raketiniai šoviniai laikomi būsimąja karo laivų artilerija, bet ji gali būti panaudota tik iš didelių karo laivų. Pagaliau, kyla klausimas dėl varomosios jėgos. Kaip alyvą pakeitė anglis, taip, greičiausia, svarbiausias variklis pasidarys atominė jėga. Bet tuo pat metu Londono piniginiai ištekliai jau nebe tie, kaip britų imperijos didybės laikais, kai karalienės soste sėdėjo būsimojo pirmojo jūrų lordo senutė Viktorija.

Visus tuos reikalus turės išspręsti būsimasis britų admiraliteto vadovas lordas Mountbatten-Battenberg.

SKAUTAI

IKI MOTINOS LIETUVOS SLENKSČIO!

"Mieli Broliai Skautai ir Vadovai,

Sveikinu Jus visus savo ir LSB Vadijos vardu šioje didžiojoje Ramybės ir Meilės šventėje.

Tegu Didžioji Šviesa — mūsų Viltis ir Kelias, ateinanti iš Dangaus Augštybių varpstančion žemėn, į kuria mūsų širdyse negęstančios meilės ugnį artimui, broliams — sesėms, su kuriais gyvename, su kuriais kasdien bendraujame, kuriems vadovaujame. Ugnį meilės, kuri, ypačtalo žodžiais, yra kantri, maloninga, nepavydi, nejieško sau naudos, neįtaria piktumu, džiaugiasi tiesa, visa nukenčia, visa pakelia ir atleidžia.

Tik tada meile spinduliuojančios širdys atliks sėkmingai savo skautiškas pareigas vadovaujamųjų ar vadovaujančiųjų eilėse.

Tik tokios meilės persunkta mūsų skautų ir vadovų dvasia nuties kelius mielon Tėviškėn.

Tik tokia meilė išlaikys Brolija ir Sąjungą prasminga, gaja ir vieninga per visas esamų ir ateinančių bandymų dienas iki Motinos Lietuvos slenksčio.

Skautai ir vadovai Australijoje, Italijoje, Vokietijoje, Anglijoje, Venezueloje, Argentinoje, JAV ir Kanadoje, tą minutę, kai varpas sugaus skelbdamas naujuosius 1955 metus, būsiu mintyse drauge su Jumis, nuoširdžiai spausdamas kaires ir linkėdamas, kad ateinančių metų visų mūsų asmeniškas ir organizacinis darbas būtų Viešpačiui garbė ir Tėvynei Lietuvai pasididžiavimas.

Budėkime!

Vyriausiasis Skautininkas".

*

"Mielosios Sesės,

Savo ir Seserijos Vadijos vardu sveikinu Jus Kristaus Gimimo šventėse ir Naujuosiuose Metuose.

Taikos ir Ramybės šventėje pasisėmusios jėgų, Naujuosius Metus sutikime su nauja energija ir tvirtu pasiryžimu pasidaryti dar geresnėmis Lietuvių Skautų Sąjungos Skaučių Seserijos narėmis. Nors ir išblaškytos po platų pasaulį, bet būkime drausmingos, vieningos ir dvasioje stiprios. Iš kiekvieno mūsų žodžio, darbo ir minties tesklinda gėrio spinduliai, vis stipriau grįsdami į Laisvą Tėvynę grįžimo kelius. Viena kitai padėdamos, viena kitą paremdamos tikrai su gilia meile vykdykime skautų obalsį Dievui, Tėvynei ir Artimui. Seseriška meilė ir taika telydi mus visuose mūsų darbuose.

Budėkime!

Jūsų A. Zailskienė,
vyr. skautininkė".

LIETUVOS SKAUTŲ BROLIJOS KORESPONDENCINĖ SUEIGA

Gruodžio pradžioje iš Toronto, Kanadoje, į visas pasaulio šalis skautų vienetuosna yra išsiųsta Vyriausiojo Skautininko v. s. Stp. Kairio šaukiamoji Krivulė. LSB atstovai yra šaukiami į visuotinę Korespondencinę Sueigą (KBVS) — Brolijos veikimui apžvelgti bei ateities gairėms išryškinti ir Brolijos organams naujajai kadencijai išrinkti. Tam tikslui Krivulėje skelbiamos KBVS taisyklės. KBVS turės penkis korespondencinius posėdžius: per pirmąjį, tretįjį ir penktąjį posėdį medžiaga bus siunčiama atstovams; per antrąjį ir ketvirtąjį — atstovai siųs atsakymus KBVS Prezidiumui. Šios, jau antros, KBVS Prezidiumas sudarytas iš Clevelando skautininkų. Jam pirmininkauja vyresn. sktn. Pranas KARALIUS, 1438 Ansel Rd., Cleveland 8, Ohio, USA. Tai yra oficialus KBVS Prezidiumo adresas, tik šiuo adresu siųstinas bet koks susirašinėjimas KBVS reikalais.

KBVSueigoje dalyvauja: a) rinkti atstovai, b) atstovai iš pareigos ir c) užsiregistravę skautininkai. Rinkti atstovai — iš kiekvienos vietininkijos ar tunto po vieną nuo dviejų vietininkijos ar tunto vienetų. Atstovai iš pareigos: 1) Skautų S-gos organų nariai — vyrai: S-gos Taryboe, Garbės Teismo, Kontrolės Komisijos, Rajonų vadai ir vadeivos; 2) Brolijos garbės Gynėjas; 3) Brolijos Vadijos nariai, "Skautų Aido" redaktorius; 4) vietininkai ir tuntininkai; 5) vienetų vadovai iš atskirų — draugovių, sk. vyčių būrelių, jūrų sk. laivų ar valčių. Atskirais vienetais laikomi tie, kurių vietovėse nėra vietininkijos ar tunto ir kurie nepriklauso kaimyninam tuntui ar vietininkijai.

Užsiregistravę skautininkai yra tie skautininkai, kurie nedalyvauja KBVS kaip rinkti atstovai arba kaip atstovai iš pareigos. Jie privalo būti registruoti SLB Vadijoje ir atlikę mokestines prievoles už 1952-1954 metus.

Šios KBVS dalyviai privalo užsiregistruoti KBVS Prezidiume iki 1955 m. sausio 16 d. Prie šaukiamosios Krivulės pridėtas ir pirmojo KBVS posėdžio protokolas. Vyriausiasis Skautininkas atidarydamas KBVS, skelbia 11 skirsnių KBVS darbotvarkę, pristato atstovams KBVS Prezidiumą ir LSB Vadiją, praneša kadenciją baigiančių vadovų pavardes, duoda kelias įvedamas mintis gvildentiniems reikalams ir t.t. KBVS Prezidiumas sveikina būsimus atstovus ir kviečia sutelkti jėgas našiam Brolijos darbui.

— SKS —

LINKSMAI VALANDAI

Siurprizas

Akušerė: "Sveikinu, pone Krutuli, ką tik susilaukėte savo penktosios dukters".

— Jūs manote ketvirtosios?

— Kevirtoji jau prieš pusvalandį atsirado!

Nori įsitikinti

— Teta, ar aš galiu tavęs vieno daikto paklausti?

— Žinoma, kodėl ne.

— Bet ar tu nesupyksi?

— Nesąmonė, imsiu čia ir supyksiu.

— Tai pasakyk man, teta, ar tu tikrai priklausai gražiajai lyčiai?

Netikėlė

Auklė, rengdamasi ištekėti, atsisveikina su savo auklėtiniais ir sako:

— O kai gandras atneš man mažą vaikutį, tai jūs galėsit su juo pažaisti.

Vyresnioji mergaitė jai atsako:

— Na, panele, jeigu jūs iš gandro vaikų lauksit, tai niekad jų neturėsit.

Laimėjo

— Kur tavo broliukas?

— Ligoninėje.

— O kas jam?

—Mudu susiginčijova, katras toliaus galiva išlįsti pro langą, ir jis laimėjo.

Barometras

— Tėveli, barometras nukrito.

— Ar daug?

— Taip, ant žemės. Su juo baigta.

Šviežias oras

— Kai aš su savo žmona susibaru, tai išsiunčiu vaikus tuo laiku pasivaikščioti.

— Štai, kodėl jie toki sveiki ir gaivūs atrodo.

Priežastis

— Kodėl nusiimam kepurės, kai veža kartą pro šalį?

— Todėl, kad, galbūt, ponas mokytojas karste guli.

Patark kaimynui

prenumeruoti

DIRVĄ!

We pay up to
$400.00
per month
if you're sick
or hurt . . .

Štai nelaimingo atsitikimo ir sveikatos planas, užtikrinantis ligoninės, medicinos ir chirurgikos išlaidoms ir dar svarbius dolerius padengti sustojusią algą! Stebinančiai žemi metomokėjimai . . . galima užmokėti kas mėnesį. Klauskite apie Invincible Policy.

PAULINA MOZURAITIS
Agentas
13706 Benwood Ave.
Telef. SK 1-2183

FARM BUREAU
HOME OFFICE COLUMBUS, OHIO
mutual automobile insurance co.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

MONACO'S RESTAURANT

1118 Chester Avenue CH 1-1332

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

UNGER BAKERY

FOR THE BEST IN BAKED GOODS SEE US

1831 South Taylor Rd. FA 1-2636

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

CONSOLIDATED PAINT AND VARNISH CO.

1831 Willey Avenue PRospect 1-3258

Greetings and Best Wishes to Our Friends & Patrons

Ratner's Pharmacy
PRESCRIPTION SPECIALISTS
14239 Detroit Ave. BO 2-7273

SNOW PLOWING!

SAVE THIS - SAVE THIS
LET US PLOW YOUR DRIVE
AND SAVE HOURS OF WORK.

(Insured)

GEORGE'S SERVICE STATION
Dealer in Sinclair Products
130th & BUCKEYE WA 1-9624

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, o jų tarpe garsiosios SMITH-CORONA, bet kurios kalbos raidynais, — išsimokėtinai. Naujausi modeliai. Lietuviškas raidynas greta pilno ir nepakeisto amerikoniško. Kainos nuo $67.50 ir augščiau. V. BARTKUS. Adr.: 712 E. 92 St., Cleveland 8, Ohio. Tel.: LI 1-6716.

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLĖ

Metams tik 3 doleriai.
Rašykit šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

Kinijos nacionalistai kiekvienu atveju pasiruošę ginti Namchisan salą, kuri komunistų gali būti pirmiausia užpulta.

Tautos atstovai

(Reportažas iš laiškų)

Nuo šiol yra šeši tautos atstovai: prel. M. Krupavičius, dr. P. Karvelis, dr. A. Literskis, J. Kairys, K. Žalkauskas ir E. Simonaitis.

Kiti Vliko nariai gali prieštarauti, pataikauti, iš už tvoros žiūrėti, — žodžiu sakant, ką nori daryti: **visiška laisvė ir jokios reikšmės.**

•

Tomis pačiomis privilegijomis naudosis ir ligi šiol "Vliko tėvais" vadinti politinių grupių centrai bei jų bendri susirinkimai. Jiems bus galima tartis, nutarti, jei pavyks, tai net ir susitarti, bet bus taip, kaip anie šeši pasakys.

Nes nuo gruodžio 15 dienos visiems Vliko reikalams spręsti balsą pasiėmė minėtieji šeši. Iš praeities stiprybės pasisėmę, atgaivino nepriklausomojo gyvenimo pusiaurytyje ne visai lemtai pagarsėjusį "šeškomo" vardą ("Šeškomas" — šešių komiteto santrumpa).

•

Ligi šiol Vlikas turėjo savo statutą, priimtą dar 1949 metais, kada Vliko posėdžiai nuo grupių centrų pasitarimų praktiškai nelabai tesiskyrė. Nors ir ne vienodai entuziastingai, bet tas statutas visų grupių buvo sutartas ir pripažintas. Jame visai eilei klausimų spręsti buvo reikalaujama visų Vliko narių dviejų trečdalių balsų. O Vliko statuto keitimas iš viso nebuvo pavestas spręsti Vliko posėdžiuose, bet buvo rezervuotas grupių vadovybių susitarimui, su kiekvienos grupės veto teise.

Šiais 1954-aisiais metais grupių centrai gera valia sutarė pasitraukti nuo "liberum veto" dėsnio ir sutarė konstitucinės reikšmės Vliko santvarkos dėsnius keisti, jei reikės, tik keturių penktadalių balsų daugumą.

Šeši tačiau tarė: Niekai grupių centrų susitarimai! Kol mes jų nepatvirtinome, jie mūsų nesaisto!

Ir čia pat ėmėsi keisti statutą.

Jiems, žinoma, buvo reikalinga tik vieną dalyką patvarkyti: panaikinti nuostatą, pagal kurį pirmininkų ir visos valdžios galybė baigiasi kiekvienų metų paskutinę dieną. Buvo svarbu, kad ta galia pasiliktų nepajudinta po šių, po kitų ir dar po daugelio Naujųjų Metų.

Nuostatus, neleidžiančius be dviejų trečdalių balsų **nuversti** juos metų vidury, būtų mielai palikę. Bet kaip gi atrodytų tik vieno nuostato pakeitimas **ne dviem trečdaliais, o tik šešiais balsias,** jeigu dviejų trečdalių nuostatai statute pasiliktų? Tad ryžosi, nor ir šešiais balsais, "iššluoti" visus tuos du trečdalius iš viso statuto, kad būtų visiškai aišku, jog **šeši visada ir viską gali.**

Išbandyti, kaip ta galybė veikia, tuoj priėmė naują didelį įstatymą: **kaip turi būti rašomi Vliko protokolai.** Ta proga dar vieną straipsnį išbraukė iš Vliko statuto.

•

O New Yorke tuo tarpu grupių centrai naiviai tariasi, kombinuoja, kaip čia tą sugirgždėjusį Vliką pataisius. Prof. J. Kaminskas, stojęs ne tik savo socialdemokratų, bet ir Ūkininkų Partijos, ir liaudininkų, ir mažlietuvių priešaky, pagamino projektą. Projekto esmė — nebepalikti toliau Vlike dabartinės padėties, o perkelti jį iš Vokietijos užkampio į Ameriką, sudaryti jį iš naujų jėgų, pradėti veikti nauja dvasia. Tiesa, projektas "be dantų", tai yra, be veiksmingų įvykdymo priemonių (kitaip gal nebūtų gavęs J. Audėno ir M. Brako pritarimo?), bet visgi pagrįstas gera intencija.

Tačiau tenai šeši — brūkšt **kryžių ant visų tų projektų ir baigta!** Ir atspėk dabar, jei nori, ar čia J. Audėnas su M. Braku prof. Kaminską ir V. Sidzikauską suvedžiojo, ar K. Žalkauskas su E. Simonaičiu savo amerikiniams "tėvams" parodė, kad jie ten turi savo valią ir galią...

New Yorke J. Audėnas ir M. Brakas reiškia pritarimą projektui kelti Vliką Amerikon ir jį čia mažiau ar daugiau taisyti, o E. Simonaitis ten aiškiai pasisako prieš tuos projektus. K. Žalkauskas nieko nesako, bet daro taip, kad pasiliktų tenai aukotis Tėvynės labui neribotą laiką.

J. Audėnas dėl tokio dalykų skirtingais keliais nuėjimo kukliai tyli ir švyti pasitenkinimu. M. Brakas neatrodo nustebęs, lyg ir būtų iš anksto žinojęs, kad taip bus...

Nustebinti tik socialdemokratų vadai ir V. Sidzikauskas, kuriems nebeaišku, kas ir į kokią painiavą juos bus šiuo atveju įvėlęs...

•

Šešių galybė gali sau leisti net ir tokią prabangą: kartais vienas iš jų jaučiasi galįs nuo balsavimo susilaikyti.

Štai iš Tautos Fondo Valdybos iškrenta A. Liutkus (pasitraukė ar atleistas iš tarnybos ir vyksta namo). Jo vieton siūlomas inž. Narutis. **O tas frontininkas.** Kadangi Vliko pirmininkas susilaiko, už frontininką nebalsuoja: juk vistiek ir penki išrinks! Tačiau, kai TF valdybos nario pavaduotoju renkamas kun. Kenstavičius, jau vėl dėl viso ko balsuoja šeši.

Kad dr. Karvelis, nors ir nebūdamas TF valdyboje, tebeturi bankuose deponavęs savo parašus, leidžiančius disponuoti Tautos Fondo pinigais, šeši neprotestuoja ir nereikalauja sutvarkyti taip, kaip šiek tiek dar tebegaliojąs fondo statutas numato.

Visi šeši balsuoja ir už naują Liet. Raudonojo Kryžiaus valdybą, kurios pirmininku nuo šiol bus Vasario 16 d. gimnazijos kapelionas kun. L. Gronis, o nariais mokytojas Jurkaitis, kpt. Venckus ir p. Venslauskienė. Kandidatais pp. Žukauskas ir Prapuolenienė.

Vliko pirmininko nuomone, LRK valdybos uždavinys dabar esąs susilaikyti nuo veiklumo. VT pirmininkas mano, kad kunigą parinkus LRK pirmininku gal pasitaisysią santykiai su monsinjoro vadovaujamu Balfu.

Kiti mano, kad nauji veidai Tautos Fondo ir LRK valdybose yra tik artėjančio krikščionių demokratų su frontininkais susigerinimo ženklas.

•

Šeši balsai išsprendė ir plačiai pagarsintą "Šidiškio bylą". Sprendimo metodą galima pavaizduoti tokiu pavyzdžiu:

Skundas:

Jonas užmušė Petrą.

Pasiaiškinimas:

Taip, kritau nuo stogo tiesiai Petrui ant galvos. Lūžo jo sprandas. Mirė.

Komisijos pasisakymas:

Įvykis pasitvirtino.

Plenume patiekiamas tik kaltinimas ir komisijos pasisakymas, t. y., "Jonas užmušė Petrą" ir "Įvykis pasitvirtino". Pasiaiškinimui išklausyti sprendėjai negaišta.

Penki pakelia rankas už sprendimą: "Kaltas"!

Siunčiamas pranešimas į visas šalis: "Jonas kaltas!"

•

Tiesa, speciali komisija dėl K. Žalkausko kaltinimų T. Šidiškiui tarnybinėje srityje pasisakė, kad kaltinimai arba neįrodyti, arba nepamatuoti. Liko **tik kaltinimai, kad Šidiškis per maždaug pustrečių metų buvęs bene tris kartus išgėręs daugiau, negu tautos atstovui esa**

Mūsų šventovės

NEŽINOMOJO KAREIVIO KAPAS

Iš už geležinės uždangos pasaulį dažnai pasiekia baisios žinios apie bolševikų siautėjimus, žudymus, kankinimus, žmonių departacijas ir visokeriopą Lietuvos griovimą, naikinimą ir niekinimą. Bolševikai ne tik terioja nekaltus žmones, griauna nuo bažnyčių bokštų ir pakelių kryžius, ardo kapus, verčia sandėliais, kino teatrais ir šokių salėmis bažnyčias, bet jie trypia viską, kas yra lietuviška, religiška ir tautiška.

Neperseniausia mus pasiekė žinios, kad išniekintas Lietuvos Nežinomojo kareivio kapas. Apie tą šventovę šiandien čia ir rašoma. Juk nevisiems žinoma iš kur tas kapas atsirado Karo Muziejaus sodelyje, kokia jo reikšmė ir kodėl lietuviai jį taip brangino.

1919-1920 metais priešai brovėsi į Lietuvą iš visų pusių. Ją puolė bolševikai, lenkai ir bermontininkai. Tėvynės laisvę ginant, daug jaunų ir senesnių Lietuvos vyrų paguldė savo galvas. Visuose Lietuvos kapuose-kapeliouse galėjai rasti nediduočius, kuklius cementinius kry-

(Perkelta iš 4-to psl.)

leista (bet ne už visuomenės pinigus!). Tais atvejais komisija **ir** pasisakė pirma pavaizduotu metodu, kad "įvykis pasitvirtino", arba "įvykis dalinai pasitvirtino". To užteko, kad penkios rankos pakiltų už rezoliuciją, jog T. Šidiškis netinka į garbingąją tautos atstovų kompaniją, ir jog tai turį būti pranešta Vliką sudarančių grupių centrams.

Kam reikalingas tas pranešimas grupių centrams, su kuriais šeši nebesiskaito, pasilieka mįslė. Kodėl už rezoliuciją balsavo tik penki — labiau suprantama.

Visų pirma, kai pats Šidiškis savo reikalu nebalsuoja, kai ir **kiti** ne visi linkę į tokios rūšies sprendimus painiotis, penkių **kerštingų** balsų pilnai užtenka rezoliucijai priimti. **Iš kitos pusės, kaip gi už vieną kitą neatsargų išgėrimą smerks kitą E. Simonaitis, pats toje srityje būdamas toks populiarus...** Taigi užteko penkių.

•

Buvo išklausyta ir VT pirmininko patiekta politinės padėties apžvalga (motto: "Bus vaina!"), kuria remiantis, šešiais balsais priimtos būsimo pusmečio veikimo gairės ir išlaidų sąmata (ne taupesnė, negu anksčiau buvo).

Kadangi formaliai Vlike tebėra 10 narių, bet nėra jų tarpe tos vienybės, tai K. Žalkausko parengtas pamokslas visuomenei apie bendruomenės uždavinius nutarta skelbti jos autoriaus tarnybos vardu, nesiūlant to pamokslo visiems Vliko nariams pasirašyti.

Dar išsprendus (teigiamai ir neigiamai) du išmokėjimų klausimus, Vliko pirmininkas padarė nepaprastą pranešimą:

Esanti gauta fotokopija V. Rastenio T. Šidiškiui rašyto (iš pašto pavogto) laiško, kuriame esą paslėpta dinamito Vliko pamatams sprogdinti, todėl tas "šiurpus" laiškas esąs pavedamas Vykdomajai Tarybai apsvarstyti.

•

Per tris dienas išsprendė visus tuos svarbius Lietuvos laisvinimo reikalus, tautos atstovai nutilo.

Tylą pertraukė dr. Karvelis: "Tiesa, juk šiandien gruodžio 17..."

Pirmininkas: "Argi! Na tikrai! Tai didelė šventė!"

Vėl tyla. Nesant daugiau replikų, uždanga tyliai nusileido.

•

Po tų didelių darbų ir dar didesnių laimėjimų, Vykdomosios Tarybos pirmininkas su ponia tvarkosi poilsio kelionei į Šveicariją. Apie kitų sumanymus tuo tarpu dar negirdėti.

Turtingas putojantis paviršius... tyra auksinė spalva ir visiškai patenkinantis skonis, joks kitas alus negali prilygti. Tai skoniu gamintas Stroh's. Jūs tai galit įrodyti su savo visiškai pirma stikline Sekantį kartą prašykit Stroh's. Leiskite savo geram skoniui pažinti skoniu gaminto Stroh's gerą skonį.

Jums patiks

Stroh's

jis yra šviesesnis!

Dabar už vietines kainas

SKONIS joks kitas alus negali prilygti

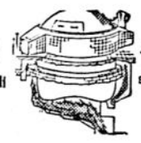

Amerikos vienintelis alus ugnim gamintas 2000 lapsnių.

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

BALUTIS IR JO VEIKLA AMERIKOJE

Kaip tai simboliškai, su dabar mūsų pagerbiamu jubiliatu B. K. Balučiu, Lietuvos ministru Londone, asmeniškai susipažinau tik nepriklausomoje Lietuvoje, nuvykus į 10 metų Lietuvos Nepriklausomybės iškilmes 1928 metais.

I Pasaulinio Karo metu, Amerikos lietuvių išeivijos didžios darbymetės dėl Lietuvos nepriklausomybės pirmaisiais metais, Balučio veiklos centras buvo Chicagoje, gi aš gyvenau New Yorke. Ir dar nebuvau tarp tų veikėjų, kuriuos rinko į visuomeninius suvažiavimus, seimus, kur Balutis jau plačiai dalyvavo. Tačiau spaudos reikalais, laiškais su juo susirašinėjau, kartais kai ką parašiau ir jo redaguojamai "Lietuvai" Chicagoje. Buvom taip sakant pilnai pažįstami. Pažįstami tiek, kad atvykus man į Clevelandą "Dirvos" redaktoriaus padėjėju 1917 metais, kai Balučiui prireikė 1919 metais Chicagą apleisti vykstant į Paryžių, Versalio Taikos konferencijon, jis skubiai rašė man siūlydamas imti "Lietuvos" redagavimą. Tuometinis Dirvos redaktorius Juozas Gedminas taip pat buvo pasiruošęs išvažiuoti į Lietuvą.

Pasirinkau likti prie "Dirvos", kuri būtų sunykusi arba būtų perėjusi į katalikiškų veikėjų rankas, kaip jie visą laiką Clevelande stengėsi Dirvą paimti.

New Yorke-Brooklyne, tautinei srovei vadovavo "Vienybės" redaktorius J. O. Širvydas. Aš maniau, kad pusiaukelyje tarp Chicagos, tokioje seniau nežinomoje kolonijoje — Clevelande, kur aplinkui yra keli didmiesčiai pilni lietuvių, bus reikalingas tautinis laikraštis. Ir gal gerai padariau. Ir Pittsburghe, ir Detroite, ir pačiame Clevelande, didžiausias pastangas dėjo leisti laikraščius komunistai ir katal. veikėjai Dirvą "suėsti". O vis tik pavyko frontą prieš juos atlaikyti. Jų bandymai vis baigėsi tuščiomis.

Manymas, kad Chicagos lietuviai ras asmenis "Lietuvą" išlaikyti, išėjo kitaip. "Lietuva" dar ėjo, paskui buvo pakeista į "Varpą" ir taip baigė savo ilgą, garbingą gyvenimą. Chicagoje beveik tuo pat laiku baigė gyvavimą ir "Katalikas". Jo vieton liko vyrauti "Draugas". Paskiau atsirado socialistų "Naujienos", bolševikų "Vilnis". Iš Bostono persikėlė "Sandara".

Tautininkų Chicagoje buvo pakankamai visokiai veiklai, tačiau jie buvo be laikraščio. Ir vėliau vis kalbino mane perkelti "Dirvą" į Chicagą, pažadėdami ir perkėlimo kaštus sumokėti ir kitokią paramą suorganizuoti. Tačiau aš vis laikiausi Clevelande, ir gal iki tam tikro laipsnio gerai padariau. Chicagą pirmą kartą pamačiau 1921 metais, nuvykęs ten su V. K. Račkausku Nepriklausomybės Fondui aukų rinkti.

Balučio veikla nuo Clevelando

Balutis, kuris atvyko Amerikon 1905 metais, jau 1907 metais patenka Susivienijimo Lietuvių istorijon. Tais metais dalyvavęs delegatu SLA seime Clevelande. Jis tame seime buvo išrinktas SLA Literatūros komisijos pirmininku.

Kadangi 1905-6 metais Amerikon prigužėjo iš Lietuvos daug to meto revoliucionierių, kurių tarpe daugiausia buvo caro valdžios "vertėjai", pasižymėję Lietuvoje monopolių langų daužymu. Tarp jų dabartinis "Naujienų" redaktorius P. Grigaitis. Po SLA skilimo, kada kunigai nuėjo sau, įkurdami savo SLRKSA (Romos katalikų susivienijimą), Clevelande vykstančiame seime tie revoliucionieriai - socialistai užsimojo organizaciją užvaldyti.

Tada tautinei visuomenei, kartu ir katalikiškai, atsirado vienas didelis priešas — socialistai, kurie panašiu būdu, kaip dabar komunistai, buvo visų suiručių kaltininkai.

Socialistų tada turėjom dvejopų: vieni iš anksčiau čia gyvenę, su Europoje tuo laikotarpiu plintančiu marksizmu "užsikrėtę" ta liga (kaip vėliau kai kurie prisipažino), socialismą skiepijo lietuvių išeivių tarpe. Pvz., Dr. Jonas Šliūpas, J. O. Širvydas įsteigė Amerikoje lietuvių socialistų partiją — taip socializmas juos sužavėjo. Tačiau vėliau, sugužėjus tiems revoliucionieriams ir ėmus partijai vadovauti, ir Šliūpas ir Širvydas nuo jų skubiai pasišalino, pavadindami juos neišmanėliais bernais, triukšmadariais - rėksniais. Šliūpas pasiliko liberalas-laisvamanis ir tęsė kovą su dvasiškija, priauklėdamas taip vadinamų "šliuptarnių". Širvydas prisišliejęs prie "Vienybės", pasidarė visai dešinysis tikintis tautininkas. Jam Brooklyne-New Yorke, ir Balučiui Chicagos plačioje apylinkėje, teko bendrai vienas kitą remti, dirbti už išlaikymą taip vadinamos tautinės, vidurinės srovės.

Balutis greitai pasidarė žinomas tautinės srovės veikėjas, nors dar nebuvo redaktorium. "Lietuvą" redaguoti jis paėmė prie senojo jos redaktoriaus Adomaičio-Šerno 1912 metais. Šernas mirė 1913 metais. "Lietuvą" leido dabartinio mūsų žinomo veikėjo adv. Antano A. Olio tėvas, ir prie "Lietuvos" dirbo kitas mūsų žymus veikėjas — Juozas J. Bačiūnas. Nuo tada ir Olių šeima ir Bačiūnai susirišo su Balučiu.

(B. d.)

Nuomonės

PRAŠOM VLIKo VEIKLOS ATASKAITOS

ST. GEČAS

Štai vėl baigiasi metai. Prasidės nauji. Vėl pradėsime metinę Lietuvos Nepriklausomybės minėjimų akciją. Raginsime, kaip ir visada visuomenę gausiai aukoti Lietuvos laisvės bylai. Ir kas tokiam reikalui, kaip Lietuvos laisvinimui, galėtų atsisakyti aukos? Niekas! Ir vėl sudėsime dešimtis tūkstančių dolerių...

Bet dūsnusis aukotojas vis dažniau pradeda susimąstyti ne dėl pačios aukos, bet kas ir kaip sunaudoja jo taip sunkiai uždirbtą pinigą? Žinome, kad visos aukos eina į ALTo kasą. Taip pat žinome, ir dėl to neabejojame, kad ALTas atlieka naudingą Lietuvos laisvinimo darbą. Bet žinome, kad ir VLIKas, kuris paskutiniuoju laiku tiek daug sukėlė neaiškumų mūsų visuomenėje dėl savo "veiklos", taip pat naudojasi mūsų aukomis, kurių atitinkamą dalį gauna iš ALT kasos.

Čia ir susimąsto aukotojas, ką veikia mūsų VLIKas, kokį jis pozityvų darbą atlieką Lietuvos laisvinimo byloje ir kokias sumas mūsų sudėtų aukų gauna iš ALTo kasos? Tik turėdamas patenkinamą atsakymą į minėtus klausimus, aukotojas drąsiau atsistotų prie aukų dėžutės ir į ją įdėtų stambesnę savo auką.

Tuo tarpu žinoma tik tiek, kad visa vlikinė veikla, apsupta sunkiai pramatoma partinio dominavimo migla. Kaip šių metų spaudos daviniai rodė, VLIKo viešoji veikla prasidėjo karvelinio "ambasadoriaus" Bonnoje įpiršimu, kuris, deja, baigėsi nesekmingai arba kaip apie tai patys vokiečiai sako: "Null und nichtig!" Po to sekė, taip pat nesekmingas VLIKo ir VT pirmininkų pasivaikščiojimas po JAV. Tai nebuvo Lietuvos laisvinimo reikalais pasivažinėjimas, bet partiniai asmeninio pobūdžio. To pasivažinėjimo galutinis rezultatas buvo tas, kad JAV ir Kanadoje, tarp lietuvių, buvo pasėta daug nesusipratimo sėklų. O pirmininkams grįžus, prasidėjo revanšo politika už nepasisekimus Bonnoje. Nueita net iki etatų mažinimo VT, tam panaudojant suktus patiės VLIK statuto apėjimus. Negana to, paskirtas, gruodžio 15 d. posėdis, kurio dienotvarkėn įrašyti tokie dalykai, kaip statuto pakeitimai, kurie yra ne VLIKo, bet jį sudarančių politinių grupių ar partijų kompetencijoje. Ir vis tai daroma dėl to, kad VLIKo ir VT pirmininkai „sau užsitikrintų "amžiną pirmininkavimą".

Ar matote dabar kas yra vadistai, kas siekia po demokratine skraiste užsitikrinti sau nepakeičiamumą pirmininkų vietose? Kad ir kažin kaip slėpsi, bet vieną dieną yla visados išlenda iš maišo... Štai tokia yra viešoji šių metų VLIKo "veikla". Nieko nežinoma ką VLIKas yra naudingo šiais metais atlikęs Lietuvos laisvinimo bare. Ir už tokią savo "veiklą" jis gauna gerokai tūkstančių iš ALTo kasos, kai tuo tarpu ir pats ALTas savo darbui nepakankamai turi lėšų.

Tam tikra spauda, nuolat dėda rašinius, įrodinėjančius, kad VLIKas esąs vienintėlis mūsų tautos suvereninių teisių reprezentantas. Vienas iš serijos tokių "juridinių" rašinių tilpo Dr. K. Šidlausko: "Pastabos dėl mūsų diplomatų nuomonės apie VLIKą" (Draugas Nr. Nr. 257-8). Ir štai ką tas tarptautinės teisės "žinovas" rašo. Pasiskaitęs iš Taborskio kantičkų apie Čekoslovakijos bylą (The Czekoslovak Cause in the Light of International Law, E. Taborsky, London 1944), užgiedojo partinio gaiduko tonu. Jis teigia: "... nes tik tautą arba bent laisvai galinčią reikštis tautos dalį atstovaująs organas gali reikšti pretenzijų vykdyti vyriausybės funkcijas".

Bet jis tokio savo teigimo nepareimia jokia tarptautinės teisės norma arba atitinkamu precedentu. Bet išvada yra ir be to aiški — VLIKas turi teisę kalbėti tautos vardu...

Tokiam tarptautinės teisės "aiškintojui" patartina dar gerai pasiskaityti J. Gobio Visuomenės Mokslo vadovėlį, kurį gimnazistai 3-je klasėje mokydavosi. Po to gal jam bus kiek aiškiau kas turi teisę tautos vardu kalbėti: ar pilietinio pobūdžio vlikiniai komitetai ar suverenines vyriausybės skirti diplomatai. Kol tauta yra vis major padėty, visais atvejais, ją atstovauja akredituotieji tos vyriausybės diplomatai tose valstybėse, kurios juos pripažįsta (Allgemeines Staatsrecht, von Dr. jur. Fridrich Giese, Tuebingen 1948).

Esant tokiai padėčiai visuomenė ir kelia balsą dėl kelių lygiagrečiai veikiančių Lietuvos laisvinimo institucijų. Laisvinimo institucijų skaičius nė kiek nelengvina pačio laisvinimo darbo, bet dar jį labiau komplikuoja ir pareikalauja begales lėšų.

Visuomenė, kuri savo aukomis remia Lietuvos laisvės kovą, nori konkrečios VLIKo veiklos ataskaitos. Ne tik ataskaitos, bet ir aiškios programos ateičiai.

KAS UŽSISAKĖ DIRVĄ — TAS NESIGAILĖJO!

Šventovės

(Atkelta iš 5-to pusl.)

paaukoję savo gyvybę...

Vyriausias štabo viršininkas savo žodyje taip tada kalbėjo: Pirmieji Lietuvos savanoriai, kariai neturėjo nei tinkamų ginklų, nei karišku uniformų, nei pakankamai kariško mokslo, bet jie ėję į kovą ne su vienu, o su keliais ir daug stipresniais priešais ir tą kovą laimėję. Taip įvyko todėl, kad jų širdyse buvo kita labai galinga jėga, nuo kurios turėjo bėgti Lietuvos priešų pulkai ir divizijos. O toji jėga tai buvo karšta savo krašto, savo tėvynės meilė ir tvirčiausias pasiryžimas, jei reikia, tai ir mirti, bet savo tėvynę būtinai apginti ir išgelbėti, nes — **"Tėvynė — tai stebuklingas žodis, kuris gali kiekvieną vyrą paversti kariu ir kiekvieną moterį — kentėtoja; kuris priverčia vaikus nusiminimu verkti, kodėl jie ne vyrai, ir senelius, kodėl jie daugiau nebegali ginklo vartoti.**

Tėvynė tai tas šventas žodis, kuris atplėšia ūkininką nuo arklo, darbininką nuo darbo, mokslininką nuo knygos; kuris ištraukia jaunikaitį iš mylimosios ar sužadėtinės rankų ir surenka visus žmonės prie vienos vėliavos į kurią jie žiūri didvyrio drąsumu ir kentėtojo meile.

Štai kur buvo jėga, padėjusi negausiai ir blogai ginkluotai mūsų kariuomenei apginti savo kraštą nuo tada mus puolusių bolševikų, lenkų ir bermontininkų... Toliau generalinio štabo viršininkas pacitavo Tumo-Vaižganto žodžius:

— Garbė žuvusiems už tėvynę, bet garbė ir tėvynei, kad yra kam už ją žūti." Po to, Karo Muziejaus viršininkas generolas Nagius perskaitė Respublikos Prezidento aktą, kuriuo Nežinomasis Lietuvos Kareivis apdovanojamas Vyčio Kryžiaus III laipsnio ordenu.

Ant Vytauto Didžiojo Muziejaus abiejų bokštų pakilo tautinė ir valstybinė vėliavos, suaidėjo maldos žodžiai, Tautos Himnas. Pirmą kartą iš Karo Muziejaus bokšto suskambėjo amerikiečių lietuvių dovanotas Laisvės varpas, trys kariuomenės salvės perskrodė orą. Garbingoje Lietuvos šventovėje iškilo naujas — simbolinis ir brangus Nežinomojo kareivio kapas.

Tą brangią šventovę visa lietuvių tauta gerbė ir brangino. Karo Muziejaus viršininko gen. Nagiaus rūpesčiu čia buvo įvestos tradicijinės įspūdingos apeigos. Tai Karo Muziejaus bokštuose vėliau pakėlimo-nuleidimo ir maldos prie Nežinomojo Kareivio kapo apeigos. Jas atlikdavo kiekvieną rytą ir kiekvieną vakarą karo invalidai ir Kauno visuomenė.

P. B.

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

PROGA!

Moterims svarbu

29.95, $35, IR 39.95

PALTAI

24.99

Dydžiai 8 iki 18 ir 16½ iki 22½

Rūšys:
- Casual
- Boxy
- Fitted
- Insulated Linings
- Warm Interlinings

Spalvos:
- Mauve
- Pink
- Grey
- Rosewood
- Beige
- Red
- Teal
- Blue

Medžiagos:
- Fleeces
- Kurls
- Yarn Dyes
- Checks
- 10% Cashmere & 90% Wool

EXTRA

PAPRASTAI $25 IKI 29.95 ŽIEMOS PALTAI

Visos medžiagos vilnonės

Tiktai 47 žiemos paltai, didžiulė vertė įvairių medžiagų ir rūšių. Daugelio dydžių. Pasiūti iš 100% vilnonės medžiagos. Pasinaudokit šia proga, kol pirkiniai nesibaigę!

$15

The May Co.'s Basement Women's Coat Department

GERIAUSI ĮDAINAVIMAI

BR. BUDRIŪNO KVARTETO

TRYS PLOKŠTELES:

1. Žvakė ir plaštakė; Valsas
2. Vežė mane iš namų; Klumpės
3. O dalelė; Į kovą; Gyvenimo aidu

KIEKVIENA PO $1.50

CHICAGOS VYRŲ CHORO

ĮDAINAVIMŲ ALBUMAS

10 dainų: Per naktelę šokau; Ant marių; Tušti paliktieji namai; Draugai, pakelkime taures; Tėviškės vakarai; Jau žirgelis pabalnotas; Naktis graži; Valiok dalgeli; Op, op, Nemunėli; Jau pravertos dvario stonios.

KAINA $8.00

ČIURLIONIO ANSAMBLIO

ĮDAINAVIMŲ ALBUMAS

15 dainų: Tėve mūsų; Lopšinė; Linelius roviau; Ar aš ne vyšnelė; Eikime mudu abudu; Sėjau rūtą; Tykiai, tykiai Nemunėlis teka; Op, op, kas ten, Nemunėli; Palankėj; Piemenėlių daina; Anoj pusėj Nemuno; Kalvelis; Skamba, skamba kankliai; Augo kieme klevelis; Kas bernelio sumįslyta.

KAINA $10.00

SIŲSKITE PINIGUS IR TUOJ GAUSITE PLOKŠTELES

DIRVA
1272 E. 71 ST.
CLEVELAND 3, OHIO

VANAGAITIS

KNYGA

jau gaunama Dirvoje. Siųskite $2.00 ir labai daug patirsite apie Amerikos lietuvių gyvenimą.

DIRVA: 1272 E. 71 St.
Cleveland 3, Ohio

NAUJI MODELIAI

Koerting radijo aparatų su visais patobulinimais. Lengvai ima Europą. Turi visas bangas. Yra ir su patefonais.

Atstovas: S. Grabliauskas,
5 Thomas Park,
So. Boston, Mass.

Clevelando atstovas
A. Johansonas — 7616 Decker Ave.
UT 1-3465
Reikalingi atstovai visuose didesniuose miestuose.
Rašyti S. Grabliauskui.

NAUJI MODELIAI

Imperial radijo aparatų. Drauge patefonas ir baras. Visos bangos. Nepaprastai gražūs.

Clevelande ir apylinkėse

Vargo Mokyklomis Remti Komisijos trečias pranešimas

Vargo mokykloms remti paaukojo:

Po 5 dol.: Zigm. Jankus, Petr. Jurgaitis, Balys Graužinis, Kon. Kasiulionis, Juoz. Kedys.

Po 2 dol.: Vinc. Robertas Besperaitis, Zen. Dučmanas, Mary Januonis, Juoz. Jasinevičius, Petr. Jocius, J. & O. Juozaitis, K. S. Karpius, Klem. Karosas, Alf. Karklius ir Marija Knystautienė.

Po 1 dol.: Pr. Joga, Ant. Galiušis, Jon. Chmieliauskas, Juoz. Kaklauskas ir Dr. D. Kesiūnaitė.

Po 1 dol. kas mėnuo siunčia J. Dabulevičienė ir E. Dapkus.

Su didele pagarba ir dėkingumu pranešdami šių aukotojų pavardes, tikime ir laukiame, kad ir visi kiti lietuviai, suprasdami, kad vargo mokyklos nūnai atlieka be galo svarbų vaidmenį kovoje dėl lietuvių tautos išlikimo, nepamirš, kad ir nedidele auka, paremti tą kovą.

— o —

Vasario 16 gimnazijos pastogei (skoloms išmokėti) gauta aukų iš:

Ant. Rugio	$10.00
Balio Graužinio	5.00
El. Babionaitės	4.00
Karalių šeimos	2.00

Visiems aukotojam ačiū! Prašome aukas gimnazijos namų reikalams siųsti ir toliau, nes gimnazijos namai — mūsų kovojančios tautos tvirtovė!

Aukos priimamos Clevelando lietuvių banke (The Superior Savings and Loan Association, 6712 Superior Av., Cleveland 3, Ohio). Ein. S-ta No. 12885.

Vargo Mokykloms Remti Komisija

Bendruomenės rinkimų komisija

Apylinkės organų rinkimams pravesti metiniame susirinkime, kuris įvyks sausio 23 d. 11 val. lietuvių salėje, valdyba sudarė šios sudėties rinkimų komisiją: A. Gargasas — pirm., Em. Skrabulytė, A. Buknis, L. Sagys ir J. Urbšaitis. Kitus komisijos narius pririnks pats susirinkimas.

Bendruomenės šalpos darbas

Socialinis bendruomenės skyrius Janinos Cieškienės šeimai iki Kalėdų švenčių išmokėjo $685.00 pašalpos. Sausio mėn. yra paskirta $120.00. Kalėdų švenčių proga taip pat paskirta $20.00 pašalpa Aleksandrui Mackevičiui vaistams ir kt. gydymosi priemonėms įsigyti.

Bendruomenei aukojo

Socialiniam bendruomenės skyriui aukojo: Lietuvių Tautinis Sambūris $10.00 ir vietoj kalėdinių sveikinimų O. ir Edv. Karnėnai taip pat $10.00. Per specialinį skyrių Kalėdų švenčių proga J. Cieškienės šeimai aukojo: J. Balbatas ir St. Melsbakas po $10.00, J. T. ReRighter ir J. Radzevičius po $5.00.

Valdybos posėdis

Apylinkės valdybos posėdis įvyko gruodžio 18 d. nario K. S. Karpiaus bute. Jame buvo svarstytos įvairios apyskaitos, pritarta atsiradusiai iniciatyvai surengti visų buv. lietuvių veikėjų pagerbimą, paskirti $25.00 skaučių konkursiniams darbams "Kelionė po Lietuvą" premijuoti, nutarta bendruomenės apylinkės vardu pasveikinti Lietuvos įgaliotą ministerį Anglijoje B. K. Balutį jo 75 gimtadienio proga ir apylinkės gyventoją A. Zdanį jo 65 gimtadienio proga ir kt.

ALTo vakaras

ALTo Clevelande skyrius savo metinį vakarą rengia sausio mėn. 15 dieną. Vakaro programai atlikti yra pakviesta Detroito Lietuvių Teatras, kuris suvaidins Čiurlionienės veikalą "Audros Sūnūs". Režisorius Z. Ariauskaitė-Mikšienė. Veikalas primena mūsų knygnešių gadynę ir ALTas šio veikalo pastatymu Clevelande nori iškilmingai užbaigti spaudos atgavimo 50 metų sukakties metus.

Be to vakaro metu bus šokiai ir kitos įvairenybės.

Alfonsas Vaznonis,

ats. plk. lt., gruodžio 21 d. susituokė su Aleksandra Kancevičiūte, iš Chicagos.

Artimieji ir giminės linki jiems laimingo gyvenimo.

J. Gaška

persikėlė į savus namus: 1227 E. 85 St.

J. Chmieliauskas

persikėlė į naują butą.

Juozas Kavaliauskas

persikėlė į savus namus: 503 E. 112 St.

142 rėmėjų būrelio apyskaita

Būrelis susiorganizavo Clevelande 1952 m. spalio 1 dieną.

Iki 1955 m. sausio 1 dienos mokinių sušelpti pasiųsta, per 16 Vas. Gimnaziją, 540 dol. ir siuntinys.

Būrelyje įvyko kai kurių pasikeitimų — vieton išstojusių naujais rėmėjais įsirašė: Birutė Augustinavičiūtė, St. Radzevičiūtė, Kaz. Žilinskas ir Dr. Pautienius. Bir. Augustinavičiūtė yra jauniausia mūsų būrelio rėmėja.

Gimnazijos direktoriaus ir pačio šelpiamojo mokinio rašytais laiškais reiškiama nuoširdžiausia padėka visiems rėmėjams. Būreliui vadovauja A. Jonaitis.

Invalidams šelpti aukojo

Po $20.00: N. N., Mich.

$10.00: Cl. sk. Bendr. valdyba ir Lietuvių Latvių vien.

$7.00: K. S. Karpius.

$5.00: Dr. K. Pautienis, dr. V. Ramanauskas, E. Karnėnas, R. Nausneris, K. Morkūnas, A. Snarskis, J. Musteikis, A. Vaznonis, V. Damaševičius, A. Jonaitis, J. Kaklauskas, G. Gudėnas, P. Židonis.

$4.00: P. Pračkys, A. Karosas.

$3.00: K. Tallat-Kelpša, J. Sukarevičius, M. Vaitėnas, J. Virbalis, A. Alkaitis, K. Eimutis, K. Budrys, S. Asevičius, A. Daugirdas, P. Blumentalienė, B. Auginas, Pivoriūnas, P. Žiūrys, V. Pašakarnis, B. Paulionis, Žigas, V. O. Čepukaičiai, B. Čekauskas, P. Milašius, V. Stankauskas.

$2.00: B. Gaidžiūnas, P. Banionis, L. Galiliušienė, E. Galšanskienė, A. Aželis, A. Dovydaitis, J. Baranauskas, K. Pažemėnas, J. Mikalauskas, A. Gincas, P. Dabrila, K. Garonskis, J. Vaičaitis, J. Lincevičius, J. Vencius, A. Bielskus, P. Januškevičius, Jaun. Nasvytis, P. Jurgaitis, A. Mazys, F. Maziliauskas, B. Galvanauskienė, J. Nasvytis, V. Vaičaitis, M. Smelstorius, Z. Ragauskas, M. Mickevičius, V. Lukoševičius, S. Orantas, J. Balbatas, E. Kersnauskas, J. Stravinskas, L. Banevičius, O. ir D. Mekešius, P. Skardys, Z. Parutis, J. Malskis, V. Čyvas, A. Tamulevičius, A. Našvytis, A. Glodenis, P. Stempužis, B. Kazėnas, P. Stravinskas, Paškonis, V. Blinstrubas.

$1.50: P. Šikšnius, V. Rutkauskas. Kiti po $1.00 ir mažiau. 1½ mt. Vytenis Gatautis $1.00 iš sutaupų aukojo invalidams.

Viso surinkta aukų — $418.25.

"Ramovės" Valdyba

Reikalingas kambarys

vienai moteriai. Šaukti po 8 val. vakaro.

SK 1-9524 (52)

Išnuomojamas butas

4½ kambarių. 2 miegamieji. Dėl sąlygų teirautis:

UL 1-2596

Išnuomojamas kambarys

vienam asmeniui, lietuvių šeimoje. Graži ir patogi vieta:

1212 E. 87 St.

Išnuomojamas kambarys

vienam asmeniui. Arti susisiekimo, patogus įėjimas, galima naudotis virtuve. 1361 E. 85 St., tel. SW 5-4233. Skambinti vakarais. (52)

GERIAUSIOS

rašomos mašinėlės pasauly yra ROYAL. Produkcija 3000 parai. Kelionines rašomos mašinėlės net su 88 ženklais. Raidynas patogiausiai išdėstytas normaliu — Pica, ar susmulkintu — Elite šriftais, tinka rašyti visomis kalbomis iš karto.

Geriausia dovana artimiesiems, nes ja rašys visą gyvenimą. Vienintelės pasauly mašinėlės su visada naujausiais ir sensaciškiausiais išradimais.

Jau 300 mašinėlių, vien lietuvišku raidynu, išsiuntinėjau užsisakantiems.

Pranešę savo adresą dykai gausite smulkiausias informacijas ir prospektus per:

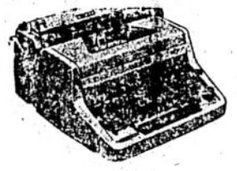

J. L. GIEDRAITIS, 1632 BROAD ST., HARTFORD 6, CONN.

Naujų metų sutikimas

rengiamas gruodžio mėn. 31 d. 9 val. Tasty Shop Restaurant salėje (10550 Euclid Avenue). Kvietimų reikalais kreiptis į R. Minkūną (EN 1-5029) arba į V. Kamantą (UT 1-4227).

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. RICKUS-RICKEVIČIUS
Tel. HE 2-0683
1505 Addison Rd.

Vincas Degutis,
Rūtos sald. platintojas

parduoda saldainius urmu ir detaliai. Adr.: 1397 E. 95 St., Cleveland, Ohio, tel.: SW 1-2181.

ELEKTROS DARBAI

Lietuviai elektrikai atlieka elektros instaliacijos ir remonto darbus. Šaukite GL 1-1996 kasdien po 4 val. vakare.

Darbai valdžios įstaigų pripažįstami.

J. CIJUNSKAS
LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius įvyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave.,
Cleveland 3, Ohio
Tel.: EX 1-0376

RADIO — TV TAISYMAS
AMUR CO.

Sav. JUOZAS DAUTARTAS
Darbas garantuotas.
Šaukti kiekvienu laiku
8008 Clark Ave.
Telef.: OL 1-1790
(30)

PETS OF ALL KINDS

PETS

PARAKEETS. CANARIES
TROPICAL FISH
GOLD FISH. DOGS

FAMILY PET SHOP

One of Cleveland's Most Fully Stocked Shops

WE BREED OUR OWN BIRDS
Bring Pets For Inspection
Let Your Family Meet Ours
Week Days 9-7 P.M.-Fridays 9-9 P.M.

7915 St. Clair EX 1-7252

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS
609 Society for Saving Bld.
Telef.: MAin 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 252

JUOZAS KAMAITIS

atidarė NAUJŲ BATŲ
PARDUOTUVĘ
ir taisymo dirbtuvę
1389 East 65 Str.
(kampas Wade Park ir 65 St.)
Telef. HE 2-2615
Atdara nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Naujų batų ir pataisymo kainos daug žemesnės negu kitur. Neatideliokit, ateikit į mano krautuvę ir įsitikinkit. Jūs būsit patenkinti. (52)

JŪS NORIT BŪTI GRAŽIOS

Lietuvaitės
ALVINOS PAULIENĖS

SUPERIOR BEAUTY SHOP

7013 Superior, tel. UT 1-1932

Puikūs veido masažai, antakių dažymas, plaukų dažymas, pusmetiniai.

Darbas garantuotas.

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaivinantieji gėrimai,
vynas ir šampanas
(prancūziškas)

Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas. Atdara ir trečiadieniais iki 1 val.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

J. S. AUTO SERVICE
Sav. J. Švarcas
7015 Wade Park Ave.
Telef. HE 2-1236

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Šį mėnesį papiginta kaina įdedam už $6.95 duslintuvą Chevroletui, už $7.05 Fordui, už $8.95 Pontiacui, už $12.50 Oldsmobiliui. Dideli papiginimai dedant duslintuvus ir išmetamus vamzdžius visoms mašinoms.

Kreipkitės į
J. S. AUTO SERVICE

PRADĖKIT MAŽA SUMA! BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki $10.000
3% palūkanų.

PASKOLOS JŪSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.
6712 Euperior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

Clevelandiečiai DABAR gali pamėgti
• Vasaros VĖDINIMĄ • Žiemos ŠILDYMĄ
MONCRIEF VISŲ METŲ Įtaisymu
THE HENRY F. MONCRIEF CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienių vakarais šokiai griežiant geram orkestrui

731 E. 185 St. KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvių Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.

Kviečia visus lietuvius savojoj salėj daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBSIS
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ŽEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS
689 East 185 St. IV 6-0400

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausit pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON
FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENdicott 1-1763

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galit pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vamus, plakatus ir kt.
karams biletus, vestuvių pakvietimus.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

KAVINĖ-SALIŪNAS,
ATIDARYTA NAUJA
ATLANTIC CAFE
PATOGI UŽEIGA VISIEMS LIETUVIAMS.
Savininkas A. KAZAKEVIČIUS
7805 Superior Ave. Telef. EN 1-9451

Baldus, šaldytuvus, skalbimo mašinas, indus, televizijos-radijo aparatus, laikrodžius, papuošalus, įrankius, žaislus ir daug kitų gaminių galima pirkti iš urmo sandėlių specialiai žema kaina per

BALTIC Supply Company

Dėl informacijų skambinti kasdien telef. KE 1-0210, arba trečiadieniais nuo 7 iki 9 v. p. p. kreiptis į Baltic atstovą "Dirvos" namuose 1272 E. 71 (įeiti iš įvažiavimo).

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

Nebrangios gėlės vestuvėms, laidotuvėms ir kitiems reikalams. Įvairūs naujai gauti augalai, papuošalai dovanoms. Lietuviški "Rūta" saldainiai.

ATIDARYTA NUO 10 RYTO IKI 8 V. VAK. IR SEKMADIENIAIS
6901 SUPERIOR AVE. TELEF.: HE 1-6339

Visų rūšių apdraudos reikalais kreipkitės į mane
AUTOMAŠINŲ — UGNIES — NELAIMIŲ — GYVYBĖS
SMIGEL INSURANCE AGENCY
Felix F. Smigel EX 1-9239

SEN

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDZIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

BIZNIERIUS LIETUVIŲ VISUOMENĖJE

Lietuvis biznierius tebėra skolingas lietuviams

J. J. BACHUNAS

Pasikalbėdamas su praktiškesniais naujais lietuviais ateiviais, apie Lietuvos praeities reikalus, sužinau dalykų, kurie ragina susimąstyti.

Lietuviai iš senovės buvo daugiausia žemdirbiai. Didesnių biznių, prekybos, pramonės srityje nepasireikšdavo. Nežinia, ar jiems stigo tokių palinkimų, ar gal aplinkybės neleisdavo pasireikšti. Todėl ir kunigaikštis Gediminas kvietė amatininkus iš Vokietijos, o Vytautas parsikvietė žydus . . .

Tie kviestieji ateiviai Lietuvoje išplėtė visokius biznius. O žydai, kaip žinoma, tose srityse visada labai gabūs, vėliau suėmė į savo rankas didžiumą Lietuvos prekybos ir pramonės.

Taip buvo ir Nepriklausomai Lietuvai atsikurus. Miestuose ir miesteliuose, gal du trečdaliai kapitalo vartėsi per žydų rankas. Sparčiai čia stiepėsi ir lietuviai.

Prasidėjo taip vadinama kova už lietuvišką ūkinę nepriklausomybę.

Bet miestai ir jų turtai vis dar daugiau žydams ar kitiems ateiviams, o ne lietuviams, tebepriklausė. Sakoma, kad tūkstančiai ir milionai litų kasmet plaukė į Palestiną ar kitas šalis, kur šie nelietuviai biznieriai stengdavosi saugiau padėti ar į naujus biznius investuoti Lietuvoje uždirbtus pinigus.

O lietuvis vis daugiausia likosi žemdirbys, miestuose valdininkas ar tarnautojas, arba dar tik pradedantis smulkesnis biznierius.

Lietuvių tautai iš to buvo daug nuostolių.

Lietuviuose buvo įsigyvenusi nuomonė, kad būti biznieriumi yra negarbinga.

* * *

Tie pasakojimai, palyginus juos su Amerikos lietuvių gyvenimu, man įdomūs. Mes, vyresnieji, jį iš praktikos pažinome, matėme savo brolių vargus, pakilimus ir nupuolimus.

Sunki buvo pradžia visiems, daug sunkesnė, negu dabar naujiems lietuviams ateiviams. Mūsų praeitų šimtmečių ateiviai nebuvo pasiruošę, kaip sakysime daugelis vokiečių — mechanikos, amatų, prekybos srityse. Savo nuogu delnu ir raumenimis jie turėjo pelnytis pragyvenimą. Amerikos ekonominėje ir socialinėje struktūroje mes pradėjome užėmėme, jei taip galima pasakyti, patį paskutinį, žemiausią laiptelį.

Tad sunku mums buvo ištisi dešimtmečiai. Ne kiekvienam, bent devyniasdešimt penkiems procentams.

Bet kaip Lietuvos lietuviai, taip ir Amerikos lietuviai imigrantai nebuvo visai be gabumų. Jei Lietuvos lietuviai dar nebuvo didesniu gabumu biznieriai, tai jie, sakoma, buvo savo naujoje valstybėje labai gabūs ir geri administratoriai.

Amerikos lietuviams nebuvo ko "administruoti", bet čia pamažu atsisklei[illegible] "paslaptis", kad biznyje nėra nieko labai paslaptingo. Ėmė aiškėti, kad geras biznierius gali būti ne tik pradžia ir uždarbiai pirmiausia ir daugiausia buvo iš lietuvių. Tik nedaugelis buvo tokių, kurie į biznio sritį išėjo iš karto tarp amerikiečių ir vien tik iš jų uždarbį gaudavo.

Tad lietuvis biznierius tebėra daug skolingas savo tautiečiams.

(B. d.)

(P. S. Kiti laikraščiai kviečiami persispausdinti arba ištraukas daryti. Autorius).

TAIP PASIELGTA SU VLIKo TARNAUTOJAIS

Vliko Vykdomoji Taryba, rugsėjo mėn. bėgyje atleidusi visus savo tarnautojus, baigė daryti atranką ir praktiškai atleido: Liutkų, Drungienę ir adv. Bataitį.

Kitų tarnautojų atžvilgiu pritaikyta amnestija ir atleidimo raštai atšaukti. Formalūs atleidimo raštai, savo laiku įteikti tarnautojams po parašu, dabar atšaukti vien žodiniu pareidymu. Tuomi, be reikalo, pliaukšteléta botagu virš ištikimųjų galvų, nes jie ir taip jau nebežino, kaip savo galiūnams įsiteikti.

Objektyviai visa tą atleidimų istoriją stebint, negalima susilaikyti nuo gardaus juoko. Nepamirškime, kad pagal Vliko statutą Vykdomoji Taryba įsteigta "Vyriausybinėms funkcijoms vykdyti". Taip sakant, ministrų kabinetas. Argi įmanoma būtų daleistį, kad pvz., mūsų Lietuvoje, ar kur kitur pasaulyje "ministrų kabinetas", norėdamas iš 22 tarnautojų (tiek jų Vlike buvo) atleisti 3 asmenis, imtųsi rezoliutyvaus žygio ir atleistų visus. Jei taip kada nors būtų įvykę, kvatotų vištos visose vištidėse.

O kas VLIKe dedasi? Visa apgaubiama slaptumo ir didžios valstybinės išminties skraiste. Atsiranda balsų, esą negražu apie tai ir kalbėti. Ir nenustebkite, jei kuriame nors krik. dem. stovyklos spaudoje neužilgo pasirodys straipsniai, karštai įrodinėjantieji, jog šį aktą reikia laikyti vienu išmintingiausių mūsų dabartinės "vyriausybės" veiksmu.

Tokie "valstybiniai" veiksmai įrodo, kad neturime pilietinės drąsos, kad bijomasi nuosavų žygių, norima juos kuria nors skraiste pridengti, nes jie pagrįsti nešvariais, smulkučiais partiniais išrokavimais. Vaduojamasi gana žiauriomis priemonėmis: kas ne su mumis, kas nepataikauja, tą mes sutvarkysime, materialiai tokį sutriuškinsime.

Norima, mat, prieiti prie unitarinės krik. dem. ir valst. liaud. (Maž. Liet. bėgs iš paskos) valdymo sistemos ir atsikratyti elemento, kuris galėtų bet kuria laisva nuomone sudrumsti Reutlinkeno atmosferą ir gyvenimą.

Nespėjo nuaidėti atleidimai, kaip jau kalbama apie numatomus ar jau net įvykusius asmeninius pakeitimus patiės prezidento kanceliarijos etatę, t. y. apie vienos naujos tarnautojos užangažavimą! Bet apie tai, vyrai, kol Elta oficialiai dar nieko nepaskelbė, nė žodžio, nes galima nusikalsti valstybės paslapties išdavimu!

Kalėdų ir Naujųjų metų šventes praleisti iš Prancūzijos į JAV atvyko Windsoro kunigaikštis su žmona. Atostogauja Floridoje.

Sešios savaitės rūsy...

Iš mano atsiminimų / J. Gudauskis

Mano kelionė iš Žemaičių 12 iki Saugumo Rūmų buvo trumpa ir saugi. Po kratos atsidūriau rūsio kameroj.

Nuo durų iš kairės radau ant geležinių narų besėdintį pusamžį (tik ne graborių terminologija) vyrą, kuris mane sutiko tiriančiu žvilgsniu. Vėliau ir aš pats tokiu pat žvilgsniu pasitikdavau kiekvieną "naujakūrį", nes neretai buvo prišliunčiami saugumo agentai šnipinėjimo tikslu. Tik mes juos greitai išaiškindavome ir jie dingdavo.

Tas žvalus vyras buvo Armalis, buvęs Lietuvos policijos nuovados viršininkas. Tą vyrą radau ir po šešių savaičių palikau, bet per visą tą laiką nemačiau ant jo veido nusiminimo bei liūdesio, nors jį slėgės, kaip vėliau paaiškėjo, sunkus bolševikams nusikaltimas.

Jis 1941. 6. 23 laimingai su visais kitais iš Kauno kalėjimo išėjo į laisvę nepalūžęs. Kada grįžau į Apeliacinius Rūmus ir peremiau Tarybų Lietuvos Augščiausio Teismo bylas, radau ir to Armalio baudž. bylą, kurio jieškota visoj Lietuvoj, bet, deja, nerasta, nes niekas nežinojo, kur jis dingo. Mat, buvo suimtas kelionėj. Tokiu būdu bolševikinė paslaptis ir kalėjimas apsaugojo tą žmogų nuo likvidavimo.

Apie tą Armalį radau susispietusį tikrą Lietuvos atžalyną: bene septynius gimnazistus ir amatų mokyklos mokinius nuo 15 iki 17 metų amžiaus. Visi jie buvo kaltinami platinę uždraustą literatūrą. Barzdoti vyrai saugiose vietose tą literatūrą spausdino, bet, nejausdami atsakomybės, platinimą pavedė nepatyrusiems jaunuoliams, kuriuos ir įklampino.

Dalis tų jaunuolių dar tą patį vakarą buvo išvesti ir nebegrįžo. Pasiliko Svilas, Jagučauskis ir Penikis.

Iš dešinės, kampe ant narų, gulėjo žila barzda apžėlęs senis. Tai buvo Šostakas, Lietuvos Darbo Rūmų Direktorius. Jis buvo jau visiškai išsekęs fiziniai ir dvasiniai! Porą kartų prašė manęs jį nužudyti, nes gyventi, sakė, nebenoris, o pats nusižudyti nebepajėgias. Neužilgo jis dingo.

Po keturių savaičių atsirado jaunas vyras, tvirto kūno sudėjimo, bet dvasia toks pat silpnutis, kaip ir senas Šostokas. Jis net nežinojo už ką tapo suimtas, bet per dienas ir naktis ašarojo, dejavo, meldės ir po dviejų savaičių iš to vyro beliko tik kaulai ir oda. Tokį jį palikau, kada buvau pervestas į Kauno kalėjimą.

Iš bolševikų kalėjimo nepalaužti išėjo tik tokie kaip Armaliai.

Prisiartino vakaras ir laikas gulti. Kadangi kameroj kalinių žymiai daugiau, negu narų, todėl vėlybesniesiems tenka gulėti ant purvinų grindų.

Kada buvau besirengiąs išsitiesti ant grindų, Jagučanskis rado, kad būsią teisinga užleisti savo "lovą" man, senam žmogui, o pats išsitiesė ant grindų, šalia kitų.

Palto palą pasiklojau, antrų užsiklojau ir rangausi, nes begalo kieta. Bet aš dar laimingesnis už kitus, kad pasiėmiau iš namų pagalvėlę, o kiti gulį rankas susinėrę po galva. Jie ir kalade pasidėtų po galva, jei tokia būtų.

Bet po dienos sunkių išgyvenimų miegas neima, ypač kai "lova" tokia kieta, nelygi! Gulių, vartausi ir galvoju, už ką mane čia įgrūdo? Kada likimo draugų paklaustas pasakiau, kad patekau čia greičiausiai per klaidą, visi gardžiai nusikvatojo, girdi, bolševikų saugumas klaidų nežino. Nutilau ir susimąsčiau. O dabar ateijo į galvą mintis, kad gal mane įskundė mano nuteistieji komunistai? Bet, atrodo, neturėjo/ skusti, nes dabar jiems mano sprendimai tas pats, kas krikščionių demokratų laikais klebono vizitinė korčiukė! O gal Pakarklis mane įtaisė? Bet tas vyras perdaug tiesus, kad iš pasalų kandžiotų. Ką jis darė, padarė atvirai. Jog jeigu ne mano žemaitiškas užsispyrimas, būčiau jo paklausęs ir suniekinęs savo ir Apeliacinių Rūmų veiklą, tai gal ir aš būčiau gavęs teismų inspektoriaus vietą, kaip tas Vyriausiojo Tribunolo teisėjas, kuris viešai suniekino Lietuvos teismus!

Bet sekančią dieną Prokuroro kabinete viskas paaiškėjo. Koks tai gruzinas man paskelbė, kad esu kaltinamas Tarybų Rusijos Baud. Statuto 58 str. vienu punktu, kad priklausiau Tautininkų Sąjungai, o antru, — kad dalyvavau jos vykdomuose organuose. Į mano klausimą, kas man gresia, buvo nutylėta.

Grįžęs į kamerą paskelbiau, kad priklausydamas Lietuvoj Tautininkų Sąjungai nusikaltau Tarybų Rusijos baudžiamiesiems įstatymams.

Iš pasilikusių jaunuolių, Svilas jau buvo prisipažinęs prie kitos — monstrancija. Tada jam pateikto kaltinimo, ir už pažadą išleisti į laisvę išdavęs savo draugus. Jagučauskis su Penikiu, akivaizdoj Svilo apkalbėjimo, irgi linko prisipažinti, bet pasitarę su manimi, greitu laiku tardomi neprisipažino, nors ir pylos vyrai gavo.

Svilas neužilgo buvo išvežtas į Rusiją, o Jagučanskis su Penikiu už poros savaičių išėjo į laisvę. Aš tada labai džiaugiaus, nes dar nežinojau, kad iš **bolševikų kalėjimo nėra garbingo išėjimo į laisvę.**

Po trijų mėnesių, kada jau Kauno kalėjime sėdėjau, į tą pačią kamerą pateko ir Jagučanskis. Tada jis man prisipažino, kad buvęs užverbuotas, bet kai neparodęs jokio veiklumo, tapęs vėl suimtas. Jo teigimu, buvęs užverbuotas ir Penikis. Vėliau į tą pačią kamerą pateko Lazauskas sykiu su dviem kitais. Visi trys viešai kameroj prisipažino buvę užverbuoti, bet kai duotų uždavinių neatlikę, tapę vėl suimti.

Kada tos pačios kameros kalinys — Bendikis buvo išleistas į laisvę, visi stebėjos, kad jis išėjo be jokio džiaugsmo. Bet tas Bendikis, kuris gulėjo greta manęs, grįžęs nakčia iš tardymo ėmė verkti ir man pasakė kaip paslaptį, kad spaudimo neatlaikęs, o dabar jį sažinė graužianti, kam davęs savo sutikimą bendradarbiauti.

Kad iš bolševikų kalėjimo garbingo išėjimo nebuvo, aiškiai už tai kalba ir šis faktas: teisininkas ir pulkininkas Macelis buvęs išsyk Saugumo Rūmų patalpose tardytas be pertraukos 24 val. keturių tardymo valdininkų. Kada baigę tardymą trys jų pasišalinę, likęs ketvirtas, jau žilagalvis, jam taręs, vaišindamas jį popierosu:

— Gerai, kad tu esi teisininkas, puiku, kad pulkininkas, bet blogai, kad čia patekai: iš čia **išėjimo nėra!**

Saugumo rūsio kamera, kurion aš patekau, buvo žema ir be dienos šviesos. Palubėj spigsojo mažytė lemputė, kurios šviesoj nebuvo galima nustatyti sienų ir lubų spalvos, tik buvo pastebimos repliojančių blakių yoros. Bet vieną dieną perdegė mūsų kameros lemputė ir jos vieton buvo įsukta 60 w. Tada išvydome, kad visos kameros sienos išrašytos nuo lubų iki grindų vardais ir pavardėmis per tą kamerą perėjusių, kurių tarpe radau ir dvejų kunigų parašus, tik jų pavardes pamiršau. Be to vienoj sienoj buvo meniškai išraižyta kaukolė, o simazgoti mullo pirtininkas — žydas su šluota išvijo.

Elena Kuprevičiūtė ir Andrius Kuprevičius.

SMUIKININKĖS ELENOS KUPREVIČIŪTĖS KONCERTAS CHICAGOJ

Chicagos lietuviai nekantriai laukia naujo smuikininkės Elenos Kuprevičiūtės pasirodymo. Po jos pirmojo koncerto Civic Opera House gegužės 2 d. — žiūrovų susižavėjimas buvo toks didelis, o spaudos atsiliepimas toks palankus ir taip iškeliantis smuikininkės talentą, jog jau seniai buvo laukta jos pakartotino pasirodymo. Ir štai dabar — sausio 2 d. Maria High School auditorijoj — **smuikininkė Kuprevičiūtė** kartu su savo broliu pianistu **Andriu Kuprevičiumi** išpildys vieną iš įdomesniausių programų.

Šiuo koncertu Chicagos lietuviai pradeda naujus metus, tikėdamiesi, dar kartą galėsią sudominti žiūrovus tikruoju muzikos grožiu. Po smuikininkės koncerto gegužės 2 d. — Chicagos amerikoniška spauda rašė, kad smuikininkės Elenos Kuprevičiūtės talentas yra toks akivaizdus ir taip būriantis, jog, nežiūrint jos jaunų metų, susidaro įspūdis, kad smuikas yra patyrusio ir mokančio jį valdyti rankose.

Sausio 2 d. koncertas turės išimtinai tik smuiko kūrinius, kuriuos pianu palydės žinomas pianistas Andrius Kuprevičius.

Biletai į **sausio 2 dienos koncertą** gaunami **Marguty.** P. K.

ėmė sienomis domėtis prižiūrėtojas Icikas ir greitu laiku visos sienos buvo nubaltintos kalkėmis, kurias paskui išdžiovinome savo plaučiais.

Šešių savaičių bėgy per tą kamerą perėjo bent 50 lietuvių, lankų, prancūzų, rusų, vokiečių, bet nei vieno žydo.

Mitybai turėjome tik vieną vienintėlį indelį arbatai. Pietų čia nebuvo valgoma, nes už gaunamus dienpinigius buvo galima nusipirkti per prižiūrėtojus tik duonos ir mažyti gabaliuką dešros arba sviesto.

Baltinių čia niekas neskalbė. Kieno šeima gyveno Kaune ir sugebėjo surasti saviškį, galėjo pristatyti švarius baltinius paimti skalbimui sudevėtus.

Per tas šešias savaites tik vieną kartą buvome nuvežti į kalėjimo pirtį, bet naudos buvo maža, nes visiems neužteko muilo, o kas nusimuilijo, neppėjo nuo

Atstovų Rūmuose vadovaus šie šeši demokratų atstovai.